

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний технологічний університет
Кафедра цифрових технологій фінансових операцій

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: *«Особливості укладання фінансової звітності на
ДП «Куліндорівський КХП» державного агентства
резерву України*

на здобуття ступеню вищої освіти «бакалавр»

Здобувачки Лелюх А.С.

2 курсу 2 роки 22 групи

Керівники проф. Ткачук Г.О.
доц. Скляр Л.Б.

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від "14" червня 2023 р., протокол №18.

Завідувачка кафедри цифрових технологій фінансових операцій

_____ проф. Ткачук Г.О.

Одеса – 2023 рік

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет *економіки бізнесу і контролю*
Кафедра *цифрових технологій фінансових операцій*
Ступінь вищої освіти *“бакалавр”*
Спеціальність *071 “Облік і оподаткування”*
Освітня програма *“Облік і аудит”*

ЗАТВЕРДЖУЮ
Зав. кафедри
цифрових технологій
фінансових операцій

“ ” _____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧКИ

Лелюх Алли Сергіївни

1. Тема роботи: *«Особливості укладання фінансової звітності на ДП «Куліндорівський КХП» державного агентства резерву України*

Затверджена наказом ОНТУ від 07 квітня 2023 р. наказ № 139-03

2. Термін здачі здобувачем закінченої роботи *14 червня 2023 р.*

3. Вихідні дані до роботи: *Звітні дані про діяльність підприємства за 2019-2020р.р.*

4. Перелік питань, які потрібно розробити: *Сутність, значення, законодавча база та теоретичні основи укладання фінансової звітності. Техніко-економічна характеристика діяльності підприємства за 2019-2020 роки. Особливості організація бухгалтерського обліку на підприємстві та практичні аспекти укладання фінансової звітності на об'єкті дослідження. Висновки та пропозиції.*

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) –

6. Консультанти по роботі, із зазначенням розділів роботи, що стосуються їх:

Розділ	Консультант (вчене звання, П.І. п-Б)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 15 лютого 2023 р.

Керівник _____ проф. Ткачук Г.О.

Керівник _____ доц. Скляр Л.Б.

Завдання прийняв до виконання _____ Лелюх А.С.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1. Розробка теоретичного розділу кваліфікаційної роботи	15.02.23 - 20.04.23	
2. Техніко-економічна характеристика діяльності підприємства	21.04.23 - 15.05.23	
3. Особливості організації бухгалтерського обліку на підприємстві та укладання фінансової звітності на ньому	16.05.23 - 05.06.23	
4. Оформлення кваліфікаційної роботи	06.06.23 - 13.06.23	

Здобувач-дипломник _____ Лелюх А.С.

Керівник роботи _____ проф. Ткачук Г.О.

Керівник роботи _____ доц. Скляр Л.Б.

Несу відповідальність за ідентичність електронного та друкованого варіантів кваліфікаційної роботи, даю згоду на обробку персональних даних та не заперечую проти розміщення кваліфікаційної роботи на офіційних web-ресурсах ОНТУ.

Підтверджую, що в кваліфікаційній роботі відсутні порушення норм академічної доброчесності.

Здобувач-дипломник Лелюх А.С. _____

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи на тему: “Особливості укладання фінансової звітності на ДП «Куліндорівський КХП» державного агентства резерву України

Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів, вступу і висновків.

У вступі обґрунтована актуальність вибраної теми, визначена мета, задачі, об’єкт та предмет дослідження.

В першому розділі розкрито суть і склад фінансової звітності відповідно до Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, особливості подання її контролюючим органам.

У другому розділі проведено фінансово-економічний аналіз діяльності ДП «Куліндорівський КХП» за 2019-2020 р.р. та дано економічна характеристика його діяльності.

В третьому розділі розкривається стан бухгалтерського, фінансового та податкового обліку на ДП «Куліндорівський КХП» та порядок укладання річної фінансової звітності.

У висновках сформовано результати проведеного дослідження питань укладання фінансової звітності на ДП «Куліндорівський КХП» та рекомендації, щодо удосконалення бухгалтерського, фінансового обліку

Кваліфікаційна робота містить:

текстової частини	- 78 с.
таблиць	- 24
рисунків	- 5
додатків	- 7

ЗМІСТ

	с
ВСТУП	5
1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ СКЛАДАННЯ І ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1. Сутність, значення та нормативно-правове забезпечення фінансової звітності	8
1.2. Класифікація звітності та принципи її формування	15
1.3. Склад фінансової звітності, особливості складання та подання	19
2. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ДП «КУЛІНДОРІВСЬКИЙ КХП» ДЕРЖАВНОГО АГЕНТСТВА РЕЗЕРВУ УКРАЇНИ	35
2.1. Техніко-економічна характеристика підприємства	35
2.2. Фінансово-економічний аналіз діяльності ДП «Куліндорівський КХП» державного агентства резерву України	39
3. ПРАКТИКА ФОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ДП «КУЛІНДОРІВСЬКИЙ КХП» ДЕРЖАВНОГО АГЕНТСТВА РЕЗЕРВУ УКРАЇНИ	52
3.1. Організація бухгалтерського фінансового обліку на підприємстві	52
3.2. Процедура та організаційні аспекти формування річної фінансової звітності ДП «Куліндорівський КХП» державного агентства резерву України	59
3.3. Перевірка взаємної погодженості показників річних форм звітності та виправлення помилок	68
3.4. Організація аудиту показників фінансової звітності	72
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	79
ДОДАТКИ	86

ВСТУП

Відповідно до закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» всі підприємства з початку діяльності до моменту ліквідації повинні вести бухгалтерський облік. Заключним етапом бухгалтерського обліку є складання звітності. В національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» надано таке визначення: «Фінансова звітність – це бухгалтерська звітність, яка дає інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період».

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» метою складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої, та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства. Неодмінною умовою повного та якісного аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства є уміння складати та читати фінансову звітність.

Здобувачка	Лелюх А.С.			КРБ. ЦТФО.139-03.4.07		
				Текстова частина	Стад	Стор.
Керівник	Ткачук Г.О.				5	95
Керівник	Скляр Л.Б.				ОНТУ	
Зав.каф.	Ткачук Г.О.					

Фінансова звітність – це бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період.

Реформування бухгалтерського обліку та прийняття національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку призвело до вдосконалення форм і змісту фінансової звітності в Україні. Зокрема, було підвищено й аналітичності якості звітів, що забезпечило розширення можливостей щодо поліпшення прийняття управлінських рішень. Однак питання щодо змісту показників річної фінансової звітності, групування статей, послідовності та структурованості подання інформації для аналізу фінансового стану підприємства залишаються актуальними для практичних потреб різних груп користувачів інформації фінансової звітності.

Мінливе економічне середовище є причиною переорієнтації цілей вітчизняних підприємств та зростання ролі інформаційного забезпечення в обґрунтуванні управлінських рішень. Інформаційне забезпечення займає виняткову роль у процесі управління підприємством, оскільки для результативної діяльності всім суб'єктам господарювання необхідна інформація про економічних партнерів, які є конкурентами у певному сегменті діяльності. Означена ситуація є передумовою підвищеної уваги до фінансової звітності як основного джерела інформації про майновий та фінансовий стан підприємства, а також результати його діяльності за звітний період.

Дослідження показують, що зміни, котрі відбуваються на сучасному етапі в середовищі формування фінансової звітності направлені, як правило, на методичну сторону питання, зокрема відповідність до вимог положень стандартів бухгалтерського обліку. Однак, проблема фінансової звітності, насправді, є багатогранною і торкається не лише методики, а й організації процесу.

Відсутність цілісної концепції формування фінансової звітності зумовлена недостатньою розробкою окремих положень організаційного характеру, їх неузгодженістю з методичними аспектами, що обмежує якість і прозорість звітної інформації. Необхідність розв'язання цих проблем підкреслює актуальність дослідження та націлює на досягнення вищого рівня інформативності та зрозумілості фінансової звітності.

Питання формування методики складання, аналізу та аудиту фінансової звітності досліджуються у працях вітчизняних науковців і фахівців у галузі об-

ліку і аудиту, зокрема: Ф. Ф. Бутинця, А. М. Герасимовича, В. М. Жука, В. П. Завгороднього, Г. Г. Кірейцева, М. В. Кужельного, Г. Я. Козака, А. М. Кузьминського, Г. М. Мельничука, Є. В. Мниха, В. М. Пархоменка, В. К. Савчука, В. В. Сопка, М. Г. Чумаченка, А. Д. Шеремета та інших. Разом з тим окремі групи користувачів – зовнішні та внутрішні – не мають достатньо впевненості у достовірності фінансової звітності. Діяльність суб'єктів господарювання пов'язана з суспільними інтересами, тому фінансова інформація є одним із джерел задоволення такого інтересу.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних і практичних аспектів організації складання і подання фінансової звітності на підприємстві, розробка шляхів їх удосконалення.

Завдання кваліфікаційної роботи:

- ✓ розглянути фінансову звітність, як інформаційну базу оцінки фінансового стану підприємства та використання для потреб управління;
- ✓ вивчити склад і зміст форм фінансової звітності підприємства;
- ✓ провести аналіз показників фінансової звітності;
- ✓ дослідити та конкретизувати порядок організації процесу подання та оприлюднення фінансової звітності на виробничому підприємстві;
- ✓ вивчити склад і зміст форм фінансової звітності підприємства;
- ✓ дослідити методику проведення внутрішньогосподарського контролю порядку укладання фінансової звітності;
- ✓ розробити практичні рекомендації щодо виявлення напрямів удосконалення процесів подання та оприлюднення фінансової звітності з метою більш повного забезпечення інтересів користувачів.

Об'єкт дослідження. Порядок укладання фінансової звітності ДП «Куліндорівський КХП» державного агентства резерву України.

Предмет дослідження. Організація і методика укладання форм звітності та її використання в системі управління виробничим підприємством.

Інформаційною базою для виконання кваліфікаційної роботи є форми квартальної та річної фінансової звітності підприємства, а також облікова політика підприємства, представлена у “Наказі про облікову політику”.

1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ СКЛАДАННЯ І ПОДАВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність, значення та нормативно-правове забезпечення фінансової звітності

Ефективне управління підприємством значною мірою залежить від достовірності, повноти, доречності та своєчасності інформації щодо характеру та обсягу здійснюваних господарських процесів, наявності та використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, джерел отримання фінансових результатів діяльності та напрямів використання прибутку. Одним з основних джерел такого інформаційного забезпечення є звітність, яка складається шляхом виконання спеціальних процедур обробки, групування і підрахунку даних і формується на завершальній стадії облікового процесу.

За НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (п. 3) визначено такі види звітності [25]:

Бухгалтерська звітність - це звітність, що складається на підставі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб певних користувачів.

Фінансова звітність - це бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період.

Фінансова звітність підприємств являє собою систему узагальнених показників, які характеризують підсумки фінансово-господарської діяльності підприємства за минулий період (місяць, квартал, рік). Вона складається шляхом підрахунку, групування і спеціальної обробки даних поточного бухгалтерського обліку і є завершальною його стадією.

У звітності необхідно дотримуватися органічної єдності показників, які в ній відображені.

Мета бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні визначена ст.3 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [32] та п. 4 НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [25].

Метою складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства.

Повнота інформації фінансової звітності забезпечується відображенням усіх господарських операцій в системі бухгалтерського обліку.

Правдивість інформації фінансової звітності забезпечується відображенням господарських операцій за їх сутністю, а не тільки за юридичною формою.

Неупередженість інформації фінансової звітності забезпечується тим, що не допускається перекручень показників.

Інформація, відображена у звітності, повинна бути зрозумілою та мати однозначне тлумачення для її користувачів за умови, що вони мають достатні знання та зацікавлені у сприйнятті такої інформації. Звітність підприємства використовується для проведення аналізу та на його основі прийняття управлінських рішень [21].

Отже, фінансова звітність призначена для забезпечення загальних інформаційних потреб широкого кола користувачів, які покладаються на неї як на основне джерело фінансової інформації під час прийняття економічних рішень (табл.1.1.).

Таблиця 1.1 - Інформаційні потреби користувачів фінансової звітності[21]

Користувачі звітності	Інформаційні потреби
Працівники підприємства	Оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання.
Керівництво підприємством	Регулювання діяльності підприємством
Інвестори, власники	Придбання, продаж та володіння цінними паперами. Участь у капіталі підприємства. Оцінка якості управління
Банки, постачальники та інші кредитори	Забезпечення зобов'язаного підприємства. Оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання.
Замовники	Оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання.

Сторони, зацікавлені в інформації про діяльність підприємства, в ринкових умовах поділяють на дві основні категорії: внутрішні та зовнішні користувачі.

До внутрішніх користувачів відноситься управлінський персонал підприємства, який приймає різні рішення виробничого і фінансового характеру. Наприклад, на базі звітності складається фінансовий план підприємства на наступний рік, приймаються рішення про ціноутворення тощо.

Крім того, фінансова звітність є ланкою між підприємством і зовнішнім середовищем. Метою надання підприємством звітності зовнішнім користувачам в умовах ринку є одержання додаткових фінансових ресурсів на фінансових ринках. Відповідальність за забезпечення ефективного зв'язку між підприємством і фінансовими ринками несуть фінансові менеджери вищої управлінської ланки підприємства. Так як рішення зовнішніх користувачів за інших рівних умов приймаються на основі обмеженого кола показників фінансової звітності, саме ці показники знаходяться в центрі уваги фінансового менеджера і є кінцевим етапом в ході оцінки впливу прийнятих управлінських рішень на фінансовий стан підприємства [2].

Серед зовнішніх користувачів фінансової звітності виділяють дві групи: користувачі, безпосередньо зацікавлені в діяльності підприємства; користувачі, опосередковано зацікавлені в ній [2].

До першої групи відносяться:

- теперішні та потенційні власники підприємства, яким необхідно визначити збільшення або зменшення частки власних засобів підприємства та оцінити ефективність використання ресурсів керівництвом підприємства;
- теперішні та потенційні кредитори, які використовують звітність для оцінки доцільності надання або продовження кредиту, визначення умов кредитування, гарантій повернення умов кредитів, оцінки довіри до підприємства, як до клієнта;
- постачальники та покупці, які визначають надійність ділових зв'язків з клієнтом;
- держава в особі податкових органів, які перевіряють правильність оформлення звітних документів, розрахунок податків, визначають податкову політику;
- службовці підприємства, які цікавляться даними звітності з точки зору рівня їх заробітної плати та перспектив роботи на даному підприємстві.

До другої групи користувачів належать юридичні та фізичні особи, яким вивчення звітності необхідно для захисту інтересів першої групи користувачів, а саме:

- аудиторські служби, які перевіряють дані звітності на відповідність законодавству та загальноприйнятим правилам обліку та звітності з метою захисту інтересів інвесторів;
- консультанти по фінансових питаннях, які використовують звітність з метою розробки рекомендацій своїм клієнтам щодо розміщення капіталу в те чи інше підприємство;
- біржі цінних паперів;
- державні органи, які приймають рішення про реєстрацію підприємств, призупинення діяльності підприємств та оцінюють необхідність зміни методів обліку та складання звітності;
- законодавчі органи;
- юристи, яким необхідна звітність для оцінки виконання умов договорів, дотримання законодавчих норм при розподілі прибутку, а також для визначення умов пенсійного забезпечення;
- преса та інформаційні агенства, які використовують звітність для підготовки оглядів, оцінки тенденцій розвитку і аналізу діяльності окремих підприємств та галу-

зей, розрахунку узагальнених показників фінансової діяльності;

- статистичні органи, які використовують звітність для статистичних узагальнень по галузях та для порівняльного аналізу і оцінки результатів діяльності на галузевому рівні;

- профспілки, зацікавлені у фінансовій інформації для визначення власних вимог у відношенні до заробітної плати та умов трудових угод [2].

Який інтерес у найбільш важливих груп користувачів викликає те чи інше джерело інформації показано в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 - Інтереси користувачів фінансової звітності [2]

Користувачі	Інтереси	Джерела інформації
1. Менеджери підприємства	Оцінка ефективності виробничої і фінансової діяльності; прийняття управлінських і фінансових рішень	Внутрішні звіти; фінансова звітність підприємства
2. Органи оподаткування	Оподаткування	Фінансова звітність, податкова звітність, дані внутрішніх перевірок
3. Кредитори	Визначення ступеня наявності ресурсів для погашення кредитів і сплати відсотків	Фінансова звітність, спеціальні довідки
4. Акціонери	Оцінка адекватності доходу ступеню ризику зроблених інвестицій; оцінка перспектив виплати дивідендів	Фінансова звітність
5. Постачальники	Визначення наявності ресурсів для оплати поставок	
6. Покупці	Оцінка тривалості функціонування підприємства	
7. Службовці	Оцінка стабільності і рентабельності діяльності підприємства з метою визначення перспективи своєї зайнятості, отримання фінансових та інших пільг і виплат від підприємства	
8. Статистичні органи	Статистичні повідомлення	Фінансова звітність, статистична звітність

Таким чином, фінансова звітність підприємств узагальнює і систематизує інформацію про діяльність підприємства, яка необхідна усім зацікавленим особам для прийняття ефективних економічних рішень. Власники і засновники підприємств хочуть бути впевнені в достовірності звітності. Добре налагоджена звітність підприємств є, безсумнівно, умовою правильно організованого бізнесу.

Звітність може стати ефективним засобом в управлінні та визначенні перспектив розвитку підприємства, якщо вона формується на підставі загальноприйнятих правил та відповідає нормативно встановленим вимогам.

Таким чином, фінансова звітність підприємства повинна задовольняти інформаційні потреби користувачів, які не можуть вимагати звітів, складених з урахуванням їх конкретних інформаційних потреб

Нормативно-правове регулювання фінансової звітності підприємств в Україні здійснюється Законами України, Указами Президента, постановами Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства фінансів України та іншими нормативно-правовими актами.

Правові основи з питань складання фінансової звітності регламентуються Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні». В ст.6 Закону визначено, що державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснюється з метою:

- створення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, які є обов'язковими для всіх підприємств та гарантують і захищають інтереси користувачів;

- удосконалення бухгалтерського обліку і фінансової звітності [32].

Регулювання питань методології бухгалтерського обліку і фінансової звітності здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики, який затверджує національні положення (стандарты) бухгалтерського обліку, інші нормативно-правові акти щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Порядок ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в банках встановлюється Національним банком України відповідно до цього Закону та міжнародних стандартів фінансової звітності [32].

Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади у межах своєї компетенції, відповідно до галузевих особливостей розробляють на базі національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку методичні рекомендації щодо їх застосування.

В ст. 71 Господарського кодексу України передбачено, що облік і звітність підприємства здійснюється відповідно до вимог ст. 19 Кодексу та інших нормативно-правових актів. Відомості, не передбачені законом, підприємство надає органам державної влади, органам місцевого самоврядування, іншим підприємствам, організаціям на договірній основі або в порядку, передбаченому установчими документами підприємства. Статтею 19 Господарського кодексу України передбачено, що усі суб'єкти господарювання, відокремлені підрозділи юридич-

них осіб, виділені на окремий баланс, зобов'язані вести первинний (оперативний) облік результатів своєї роботи, складати та подавати відповідно до вимог закону статистичну інформацію та інші дані, а також вести бухгалтерський облік та подавати фінансову звітність згідно із законодавством [11]. Забороняється вимагати від суб'єктів господарювання, відокремлених підрозділів юридичних осіб, виділених на окремий баланс, подання статистичної інформації та інших даних, не передбачених законом або з порушенням порядку, встановленого законом. Також цією статтею передбачено, що держава здійснює контроль і нагляд за господарською діяльністю суб'єктів господарювання у сфері збереження та витрачання коштів і матеріальних цінностей суб'єктами господарських відносин - за станом і достовірністю бухгалтерського обліку та звітності.

Податковим кодексом України визначено, що платники податків зобов'язані в установленому порядку вести облік доходів і витрат, складати звітність, що стосується обчислення податків і зборів (ст. 16 ПКУ) [29].

Таким чином, Законами України передбачено, що усі суб'єкти господарювання зобов'язані вести бухгалтерський облік і складати та подавати встановлені форми звітності. Звітність дозволяє визначати становище підприємства серед аналогічних підприємств на ринку товарів, робіт, послуг.

При Міністерстві фінансів України створено Методологічну раду з бухгалтерського обліку як дорадчий орган, який здійснює організацію та розробку проєктів національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, інших нормативно-правових актів щодо ведення бухгалтерського обліку та

складання фінансової звітності тощо. Саме Методологічною радою з бухгалтерського обліку розроблено Положення (стандарт) бухгалтерського обліку, які затверджені наказами Міністерства фінансів України.

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» визначає національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку (П(С)БО) як нормативно-правовий акт, затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики, що визначає принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, що не суперечать міжнародним стандартам [32].

В Україні введено в дію два національних П(С)БО, тридцять два П(С)БО, ПБО «Податкові різниці» та наказ Міністерства фінансів України «Про Примітки до річної фінансової звітності» № 302 від 29.11.2000 р., який прирівнюється до

положень. Усі накази Міністерства фінансів щодо бухгалтерського обліку та складання звітності підлягають реєстрації у Міністерстві Юстиції України, після чого вони вводяться в дію.

Перелік основних нормативно-правових актів, що регулюють складання і подання фінансової звітності, наведено в табл. 1.3

Таблиця 1.3 - Перелік нормативно-правового забезпечення, яке регулює складання і подання фінансової звітності*

№ п/п	Назва документу	Затверджено	Призначення
1.	Перелік видів діяльності, щодо яких складається зведе на фінансова звітність [27]	Наказ Мінфіну України від 24.02.2000 р. № 37	Встановлює перелік видів діяльності щодо яких складається зведе на фінансова звітність
2.	Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку[30]	Наказ Мінфіну України від 24.05.1995 р. № 88	Встановлює порядок створення, прийняття і відображення у бухгалтерському обліку, а також зберігання первинних документів, облікових реєстрів, бухгалтерської звітності
3.	План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [28]	Наказ Мінфіну України від 30.11.1999 р. № 291 із змінами і доповненнями	Є переліком рахунків і схем реєстрації та групування на них фактів фінансово-господарської діяльності (кореспонденція рахунків) у бухгалтерському обліку
4.	Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [16]	Наказ Мінфіну України від 30.11.1999 р. № 291 із змінами і доповненнями	Встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення методом подвійного запису інформації
5.	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [26]	Наказ Мінфіну України від 07.02.2013р. № 73 із змінами і доповненнями	Визначаються мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів
6.	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність» [38]	Наказ Мінфіну України від 27.06.2013р. № 628 із змінами і доповненнями	Визначається порядок складання консолідованої фінансової звітності та загальні вимоги до розкриття інформації щодо складання консолідованої фінансової звітності

- складено автором на підставі [27;30;28;16;26;38]

Форми фінансової звітності та порядок їх заповнення для різних суб'єктів господарювання встановлюються такими державними органами:

- для підприємств (крім банків) - центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики, за погодженням з цен-

тральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики;

- для банків - Національним банком України;
- для бюджетних установ - центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики.

Внутрішнім документом на підприємстві щодо ведення обліку і складання звітності є наказ про облікову політику [2].

Таким чином, незалежно від організаційно-правової форми господарювання, форми власності, виду економічної діяльності суб'єкти господарювання зобов'язані складати звітність, оскільки вона виступає заключним етапом облікового циклу. Нормативно-правове регулювання звітності підприємств в Україні здійснюється указами Президента, Законами України, постановами Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства фінансів України та іншими нормативно-правовими актами

1.2. Класифікація звітності та принципи її формування

Класифікація звітності підприємства та порядок її складання характеризується широким науковим доробком. Так, Чебанова Н.В. не розділяє поняття фінансової та бухгалтерської звітності. На її думку, фінансова (бухгалтерська) звітність - це документи, що містять інформацію про фінансовий стан, результати діяльності, про рух грошових коштів підприємства за звітний період [48]. Тлумачний словник аудиторських, податкових та бюджетних термінів визначає фінансову звітність як систему показників, що відображають фінансовий стан економічного суб'єкта та результати його господарської діяльності

Н.М.Ткаченко дає наступне визначення: «Фінансова звітність - це сукупність форм звітності, які складені на основі даних фінансового обліку з метою отримання користувачем узагальненої інформації про фінансовий стан і діяльність підприємства, а також зміни у його фінансовому становищі за звітний період у встановленій формі для прийняття цим користувачем ділових рішень» [43]. Також фінансову звітність визначають як економічні показники суб'єкта господарської діяльності, що характеризують статистику і динаміку об'єктів бухгалтерського обліку [41].

Вітчизняні законодавці у Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [32], закріпили таке визначення фінансової звітності - це бухгалтерська звітність, яка дає інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [25] визначає бухгалтерську звітність як звітність, яка складена на основі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб певних користувачів. Тобто, як бачимо, законодавчі акти поділяють ці два поняття, при цьому нібито виділяючи фінансову звітність як складову бухгалтерської.

За порядком регулювання та роллю в управлінні звітність поділяється на державну і внутрішньогосподарську.

Державна звітність встановлюється органами державного управління України, Міністерством фінансів, Держкомстатом, Державною податковою адміністрацією. Вона включає в себе фінансову, податкову і статистичну звітність. Ця звітність містить показники економічного і соціального розвитку підприємств, регіонів, галузей, країни тощо [39].

Внутрішньогосподарська (управлінська) звітність - це звітність окремих внутрішньогосподарських підрозділів підприємств містить окремі відомості про діяльність підрозділів підприємства за встановленими для них показниками на підставі яких приймаються управлінські рішення

За місцем використання розрізняють звітність зовнішню і внутрішню. Зовнішня фінансова звітність - це, в основному, бухгалтерська, податкова, статистична і спеціальна, що використовується як за межами підприємства, так і на підприємстві й обов'язково підписується керівником і головним бухгалтером. Внутрішня (управлінська) звітність використовується на підприємстві менеджерами різних рівнів.

За змістом звітних даних виділяють типову і спеціалізовану звітність. У типовій звітності відображаються однакового змісту показники, що характерні для усіх підприємств незалежно від виду діяльності та форми власності. До спеціалізованої звітності відносять звітність, що характеризує діяльність підприємств і організацій окремої галузі економіки або її підгалузей.

За обсягом показників звітність поділяється на коротку і повну. Коротка звітність подається із скороченим числом показників за звітний місяць або квартал. Повна звітність подається за всіма показниками, затвердженими в установленому порядку, включаючи й ті, за якими спочатку були відправлені короткі звіти.

За періодом складання звітність поділяється на періодичну і річну. Періодична звітність - це місячна і квартальна звітність. Вона відображає фінансовий стан і результати діяльності підприємства наростаючим підсумком з початку року за відповідний місяць, квартал. Річна звітність містить показники діяльності підприємств за звітний (календарний) рік [39].

За ступенем узагальнення даних звітність поділяється на первинну і зведену. Первинна звітність - це звітність окремих підприємств. Зведена звітність одержують шляхом зведення первинної звітності. За відомчою приналежністю така звітність складається всіма міністерствами, відомствами, у вищих органах управління, а за територіальним принципом і галузями економіки - органами статистики.

За терміном подання є звітність термінова і звичайна. Термінова звітність подається протягом чотирьох днів після закінчення звітного періоду. Звичайна звітність подається в термін встановлений органом управління, до сфери управління, якого належить підприємство.

Існує три види господарського обліку - бухгалтерський, статистичний і внутрішньогосподарський (управлінський), які один одного доповнюють, і відповідно три види звітності.

Відповідно до п. 3 П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» бухгалтерська звітність - це звітність, що складається на підставі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб в інформації різних користувачів [37]. За своїм обсягом ця звітність включає фінансову звітність та внутрішньосистемну (спеціальну), яка задовольняє в інформації органи управління

Статистична звітність - це звітність, яка складається на підставі даних бухгалтерського обліку для розрахунку статистичних показників щодо економічних, соціальних, демографічних, екологічних явищ та процесів, які відбуваються в країні, її регіонах та галузях економіки для забезпечення цією інформацією держави та суспільства.

Податкова звітність містить інформацію про валові доходи та валові витрати, фінансові результати та розрахунок сум податків, що підлягають сплаті до бюджету, а також надмірно сплачених сум, що підлягають відшкодуванню. [15]

Для складання усіх видів звітності, при умові, що вони використовують грошовий вимірник є дані бухгалтерського обліку. Адже за допомогою бухгалтерського обліку можна уніфікувати всі дані про господарську діяльність підприємства та забезпечити отримання повної, правдивої та неупередженої інформації.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (ст.4) фінансова звітність повинна містити лише доречну, достовірну та порівнювану інформацію, і готуватись з дотриманням певних принципів [1]. В П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» визначено, що фінансова звітність підприємства формується з дотриманням таких принципів [25]:

- автономності підприємства – кожне підприємство є юридичною особою, яка відокремлена від власників;
- безперервності діяльності – активи і зобов'язання підприємства оцінюються виходячи з припущення, що діяльність цього підприємства триватиме далі;
- періодичності – діяльність підприємства розподіляється на певні періоди часу з метою складання фінансової звітності;
- історичної (фактичної) собівартості – пріоритетність оцінки активів, виходячи з витрат на їх виробництво та придбання;
- нарахування та відображення доходів і витрат – фінансовий результат звітного періоду визначається шляхом зіставлення доходів звітного періоду з витратами, які були здійснені для отримання цих доходів. При цьому доходи і витрати відображаються в обліку і звітності в момент їх виникнення незалежно від часу надходження і сплати грошей;
- повного висвітлення – фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки операцій та подій, які можуть вплинути на рішення, що приймаються на її основі;
- послідовності – постійне (з року в рік) використання підприємством обраної облікової політики. Зміна останньої повинна бути обґрунтована і розкрита у Примітках до фінансової звітності;
- обачності – методи оцінки, які використовуються в бухгалтерському обліку, повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань і витрат, і завищенню оцінки активів і доходів підприємства;
- превалювання змісту над формою – операції повинні обліковуватись відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми;
- єдиного грошового вимірника – всі операції підприємства вимірюються та узагальнюються в єдиній грошовій оцінці.

Місце фінансової звітності в структурі звітності підприємства визначається тією роллю, яку вона виконує для своїх користувачів. Безперечно, звітність не може однаково бути інформаційно корисною для всіх користувачів, а характери-

зується лише мірою економічної зацікавленості, що виявляється в інтересах користувачів. Роль фінансової звітності особлива, так як її подання є обов'язковим для багатьох груп користувачів. Вона займає проміжну ланку між загальнодоступною і комерційною інформацією.

Отже, звітність, як завершальна стадія облікового процесу відображає діяльність підприємства і залежить від рівня організації обліку на підприємстві. Інформаційна місткість фінансової звітності покликана задовольняти потреби її користувачів, які є змінними у часі і, з огляду на ці обставини, повинна постійно вдосконалюватися та модернізуватися.

1.3. Склад фінансової звітності, особливості складання та подання

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та п. 4. П(с)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» метою складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства.

Фінансова звітність (крім бюджетних установ, представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності і суб'єктів малого підприємництва, визнаних такими згідно з чинним законодавством) складається:

1. Баланс (Звіт про фінансовий стан) (форма № 1) – звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал;

2. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (форма №2) – звіт про доходи, витрати і фінансові результати діяльності підприємства;

3. Звіт про рух грошових коштів (форма № 3) – звіт, який відображає надходження і видаток грошових коштів у результаті діяльності підприємства у звітному періоді;

4. Звіт про власний капітал (форма № 4) – звіт, який відображає надходження і видаток грошових коштів у результаті діяльності підприємства у звітному періоді;

5. Примітки до річної фінансової звітності (форма №5) звітів – сукупність показників і пояснень, яка забезпечує деталізацію і обґрунтованість статей фінансових звітів, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними положеннями (стандартами).

Форми фінансових звітів підприємства, зміст їх статей та порядок складання визначено Національним П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 р. № 73 [36] та наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності» від 28.03.2013 р. № 433 [36]. Норми НП(С)БО 1 не стосуються фінансово-кредитних установ, суб'єктів малого бізнесу та бюджетних (неприбуткових) установ і організацій, а також порядку складання консолідованої звітності. Ці аспекти регламентуються іншими положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. Дані фінансової звітності повинні бути зрозумілими користувачам. НП(С)БО 1 зазначає таку інформація, яка розкривається у фінансовій звітності підприємства (таблиця 1.4.).

Таблиця 1.4 - Розкриття інформації у фінансовій звітності підприємства*

Зміст інформації	Пояснення
Дані про підприємство	Назва підприємства, організаційно-правова форма та місцезнаходження (країна, де зареєстровано підприємство, адреса його офісу), короткий опис основної діяльності підприємства, назва органу, у віданні якого перебуває підприємство, або назву його материнської (холдингової) компанії, середню кількість працівників підприємства протягом звітного періоду; дату затвердження звітності та орган управління підприємством, що її затвердив
Дата звітності та звітний період	У кожному фінансовому звіті вказується дата, станом на яку наведені його показники, або період, який він охоплює. Якщо період, за який складено фінансовий звіт, відрізняється від звітного періоду, передбаченого НП(С)БО 1, то причину і наслідки цього повинні бути розкриті у примітках до фінансової звітності
Валюта звітності та одиниця її виміру	У фінансовій звітності вказується валюта, в якій відображені елементи звітності, та одиниця її виміру
Відповідна інформація за звітний період і аналогічний період попереднього року	Вказується необхідна інформація для порівняння фінансових звітів за різні періоди
Облікова політика підприємства та її зміни	Опис принципів оцінки статей звітності, опис методів обліку окремих статей звітності
Консолідація фінансових звітів	Визначають підприємства, що мають дочірні підприємства
Припинення (ліквідація) окремих видів діяльності	Вказується при реальному припиненні або ліквідації окремих видів діяльності підприємства
Обмеження щодо володіння активами	Надаються існуючі обмеження правового змісту, що передбачені у законодавчих актах, договорах, угодах, установчих документах підприємства тощо
Участь у спільних підприємствах	Вказуються види діяльності підприємства на підставі договорів про спільну діяльність

Продовження табл. 1.4

Зміст інформації	Пояснення
Виявлені помилки минулих років та пов'язані з ними коригування	Заповнюється за наявності помилок минулих років, що були встановлені у звітному році
Переоцінка статей фінансових звітів	Проведення операцій з переоцінки активів за відповідними П(С)БО
Інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними Положеннями (стандартами)	Виконуються вимоги відповідних НП(С)БО щодо розкриття відповідної інформації
Загальні вимоги щодо подання інформації у примітках до фінансових звітів	
У примітках до фінансових звітів розкриваються:	
- інформація, яка не наведена безпосередньо у фінансових звітах, але є обов'язковою за відповідними положеннями (стандартами),	
- інформація, що містить додатковий аналіз статей звітності, потрібний для забезпечення її зрозумілості та доречності	

Суб'єкти підприємницької діяльності згідно з Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» повинні давати різні види фінансової звітності (табл. 1.5)

Таблиця 1.5 – Складові фінансової звітності*

Складові звітності (затверджені НП(с)БО 1)	Суб'єкти господарювання	
	Окремі юридичні особи - всі підприємства (крім бюджетних організацій, представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності та суб'єктів малого підприємництва)	Суб'єкти малого підприємництва та представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності
Баланс (Звіт про фінансовий стан), форма № 1	+	+
- Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), форма № 2	+	+
- Звіт про рух грошових коштів, форма № 3	+	-
- Звіт про власний капітал, форма № 4	+	-
- Примітки до річної фінансової звітності, форма № 5	+	-

Суб'єкти малого підприємництва можуть подавати фінансову звітність за формами № 1-М, № 2-М та № 1-Мс, № 2-Мс.

Отже від того, як класифікують підприємство (мікро, мале, середнє або велике), залежать правила, за якими ведуть бухоблік та складають фінзвітність.

Підприємство вважають мікро, малим, середнім або великим у разі дотримання щонайменше двох критеріїв за попередній рік (табл. 1.6).

Таблиця 1.6 - Нова класифікація підприємств(починаючи з 01.01.2018 р.

Категорія підприємств	Середня кількість працівників за рік, осіб	Балансова вартість активів, євро	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), євро
Велике	≥ 250	≥ 20 млн*	≥ 40 млн*
Середнє	$\geq 50 < 250$	≥ 4 млн < 20 млн*	≥ 8 млн < 40 млн*
Мале	$\geq 10 < 50$	≥ 350 тис < 4 млн*	≥ 700 тис < 8 млн*
Мікро	$< 10^{**}$	< 350 тис*	< 700 тис*

*Використовують гривневий еквівалент за середньорічним курсом НБУ

**«до 10 осіб» означає, що максимальна кількість працівників може бути 9 осіб.

Кожна складова частина (компонент) фінансової звітності має власний зміст, номер за порядком, передбачає певну інформацію; для її використання кожній формі фінансової звітності відповідає однойменний нормативний документ щодо форми звітності та загальних вимог до розкриття її статей - НП(С)БО і П(С)БО, що представлено в додатку А.

Згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» основною вимогою, що ставиться до наданої інформації у фінансових звітах, є правдиве відображення діяльності підприємства. Необхідною умовою такого відображення є забезпечення якісної характеристики інформації:

1.Достовірність інформації значить, що вона не містить помилок і перекручень. Показники звітності повинні бути об'єктивними, обґрунтовані перевіреними даними поточного обліку і підтверджені відповідними документами.

2.Зрозумілість – інформація, яка наводиться у фінансових звітах, повинна бути зрозумілою, розрахованою на розуміння її користувачами за умови, що вони мають достатні знання і зацікавлені у сприйманні цієї інформації.

3.Нейтральність – при формуванні фінансової звітності підприємство має бути забезпечена нейтральність інформації, що міститься в ній, тобто неможливе однобоке задоволення потреб одних груп користувачів звітності перед іншою.

4.Оформлення – фінансова звітність має бути складена згідно з вимогами П(С)БО та інших нормативних документів з бухгалтерського обліку.

5. Пріоритет змісту над формою – передбачає реєстрацію і відображення у звітності операцій перш за все, виходячи з їх економічної сутності, а не з юридичної форми.

6. Правдиве відображення фінансового стану та результатів господарської діяльності підприємства.

7. Фінансова звітність повинна повністю висвітлювати всі напрямки діяльності підприємства і разом з тим містить тільки доречну інформацію, яка впливає на прийняття рішень користувачами, дає можливість своєчасно оцінити минулі, теперішні і майбутні події, підтвердити і скоригувати їх оцінки, зроблені у минулому.

8. Інформація, подана у фінансових звітах, повинна не тільки відображати результати попередньої діяльності, але й бути корисною для прогнозування розвитку діяльності підприємства на наступні періоди.

Невід'ємною умовою корисності фінансової звітності є своєчасність її складання і подання. Надійніша інформація втрачає своє значення, якщо вона надана користувачам несвоєчасно. Тому фінансові звіти повинні подаватися користувачам у строки, які забезпечують їх ефективне використання. Зайва деталізація ускладнює складання звітності та її аналіз, використання в управлінні. Тому державним і громадським органам забороняється вимагати, а підпорядкованим підприємствам подавати звітність за незатвердженими формами.

Відповідно до статті 14 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» фінансова звітність підприємств не становить комерційної таємниці, крім випадків, передбачених законодавством.

За звітним періодом фінансові звіти поділяються на річні та квартальні. Звітним періодом для складання річної фінансової звітності є календарний рік. Перший звітний період новоствореного підприємства може бути меншим за 12 місяців, але не може бути більшим за 15 місяців. Звітним періодом підприємства, що ліквідується, є період з початку року, до моменту ліквідації.

Квартальна звітність складається наростаючим підсумком з початку року у складі двох форм — Балансу і Звіту про фінансові результати.

Звітність підприємства складається станом на кінець останнього дня звітного періоду. Підприємства, що мають в своєму складі виділені на окремий баланс філії, представництва, відділення та інші відособлені підрозділи, крім фінансової

звітності про власні господарські операції, зобов'язані складати та подавати консолідовану фінансову звітність.

Форми фінансової звітності (крім банків) і порядок їх заповнення встановлюються Міністерством фінансів України за погодженням з Державним комітетом статистики України.

Форми фінансової звітності банків і порядок їх заповнення встановлюються Національним банком України за погодженням з Держкомстатом України.

Форми фінансової звітності бюджетних установ, органів державного казначейства України з виконанням бюджетів усіх рівнів і кошторисів видатків і порядок їх заповнення встановлюються Державним казначейством України.

Складання звітів — завершальний етап облікового процесу, тому до початку складання звітів проводиться значна підготовча робота.

Датою подання фінансової звітності вважається день її фактичної передачі за належністю, а у разі надсилання поштою — дата одержання адресатом, зазначена на штемпелі підприємства зв'язку, що обслуговує адресата. У разі, якщо дата подання звітності припадає на неробочий день, термін подання переноситься на перший після вихідного робочий день.

Мета, структура фінансового звіту «Баланс»

Бухгалтерський баланс є основною формою фінансової звітності. Зміст і форма балансу та загальні вимоги до розкриття його статей визначаються П(с)БО 1.

В П(с)БО 1 використовуються такі терміни: активи, власний капітал, довгострокові зобов'язання, пов'язані сторони, зобов'язання, еквіваленти грошових коштів, фінансові інвестиції, поточні зобов'язання, необоротні активи, оборотні активи, операційний цикл.

Метою складання Балансу є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства на звітну дату.

Баланс є основним джерелом інформації про майновий і фінансовий стан підприємства, дає можливість визначити ліквідність та оборотність ресурсів, наявність власного та запозиченого капіталу, зміну дебіторської та кредиторської заборгованості. За цими даними можна визначити інвестиційну привабливість суб'єкта господарювання, наскільки є надійно і ефективно вкладати у нього інвес-

тиції, придбавати його акції, облигації. Отримання такої інформації є необхідною умовою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Розрізняють бухгалтерські баланси таких видів: вступний, періодичний, річний, об'єднувальний, розподільчий, санований, ліквідаційний, зведений, консолідований.

В таблиці 1.7 подано економічну характеристику складу бухгалтерського балансу.

Таблиця 1.7 – Економічна характеристика складу бухгалтерського балансу*

Показник	Визначення поняття	Момент виникнення	Оцінка	Класифікація
Зобов'язання	Майбутні платежі за товари, послуги, бюджету, працівникам та ін.	Реєструються в обліку тільки тоді, коли виникає заборгованість по ним	Сума грошей, необхідна для оплати заборгованості	Довгострокові поточні забезпечення
Власний капітал	Інвестиції та фінансовий результат діяльності підприємства	Згідно установчим документам або розрахунку фінансових результатів	Сума грошей, які указані в установчих документах та в розрахунку фінансових результатів	Уставний (пайовий) капітал, нерозподілений прибуток
Необоротні активи	Засоби, які мають строк служби більш одного року, використовуються в діяльності підприємства	В момент придбання або виготовлення	За фактичною (історичною) собівартістю	Нематеріальні активи, основні засоби, інвестиції, довгострокова дебіторська заборгованість
Оборотні активи	Засоби, кошти та платежі, які підприємство використовує в поточній діяльності	Реєструються в обліку в момент надходження або в момент, коли виникає заборгованість по ним	За фактичною (історичною) собівартістю, або як сума грошей необхідних для оплати заборгованості	Запаси, дебіторська заборгованість, грошові кошти та їх еквіваленти

- складено автором на підставі [25]

Статті Балансу згруповані в розділи — три в активі Балансу та п'ять у пасиві. В активі балансу подано розділи, у яких згруповані ресурси підприємства, що ними воно володіє на звітну дату.

У першому розділі активу Балансу відображається вартість необоротних активів: нематеріальних активів, основних засобів, капітальних інвестицій, довгострокових фінансових інвестицій та дебіторської заборгованості.

У другому у розділі активу відображається вартість оборотних активів: запасів; дебіторської заборгованості за товари, роботи і послуги; дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом, за виданими авансами, з нарахованих доходів тощо; поточних фінансових інвестицій; грошових коштів та їх еквівалентів.

У третьому розділі відображаються необоротні активи та групи вибуття які утримуються для продажу.

У першому розділі пасиву вміщується інформація про власний капітал підприємства — статутний, пайовий, додатковий вкладений, резервний капітал, нерозподілений прибуток (непокритий збиток) тощо.

У другому розділі пасиву відображається вартість сформованих резервів на забезпечення наступних витрат і платежів — на виплату відпусток, додаткових пенсій, гарантійних зобов'язань, а також отримані цільові фінансування та надходження.

У третьому розділі пасиву наводиться інформація про довгострокові зобов'язання — довгострокові кредити банків, отримані позикові кошти, заборгованість за виданими довгостроковими векселями тощо.

У четвертому розділі пасиву відображається інформація про поточні зобов'язання — короткострокові кредити банків та позики, короткострокові векселі видані, кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, поточні зобов'язання за розрахунками з одержаних авансів, з бюджетом, з позабюджетних платежів, зі страхування, з оплати праці та за іншими розрахунками.

У п'ятому розділі пасиву відображаються зобов'язання пов'язані з необоротними активами утримуваними для продажу та групи вибуття на звітну дату.

Необхідно пам'ятати, що згортання статей активів та зобов'язань є неприпустимим, крім випадків, передбачених відповідними П(С)БО. Сальдо рахунків, які відображаються у відповідних статтях Балансу

Мета, структура звіту про фінансові результати

Зміст і форма Звіту про фінансові результати, а також загальні вимоги до розкриття його статей визначаються П(С)БО [25].1.

Згідно з П(С)БО 1 Звіт про фінансові результати — це звіт про доходи, витрати і фінансові результати діяльності підприємства.

Структура П(С)БО 1: загальні положення; визначення доходів і витрат; визначення прибутку (збитку) за звітний період; елементи операційних витрат; розрахунок показників прибутковості акцій.

Метою складання Звіту про фінансові результати є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період.

За умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена, дохід у Звіті про фінансові результати відображається в момент надходження активу або погашення зобов'язання, які призводять до збільшення власного капіталу підприємства (крім зростання капіталу за рахунок внесків учасників).

За умови, що оцінка витрат може бути достовірно визначена, витрати відображаються у Звіті про фінансові результати в момент вибуття активу або збільшення зобов'язання, які призводять до зменшення власного капіталу підприємства (крім зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками). Якщо актив забезпечує економічні вигоди протягом кількох звітних періодів, то витрати відображаються у звіті про фінансові результати на основі систематичного та раціонального їх розподілу (наприклад, у вигляді амортизації) протягом тих звітних періодів, коли надходять відповідні економічні вигоди.

Згортання доходів і витрат не дозволяється, крім випадків, передбачених відповідними положеннями (стандартами).

Доходи і витрати наводяться у Звіті про фінансові результати з метою визначення чистого прибутку. Фінансові результати у звіті визначаються і відображаються в розрізі звичайної діяльності та надзвичайних подій.

Прибуток від звичайної діяльності визначається як різниця між прибутком від звичайної діяльності до оподаткування та сумою податків з прибутку. Збиток від звичайної діяльності дорівнює збитку від звичайної діяльності до оподаткування та сумі податків на прибуток.

Чистий прибуток (збиток) розраховується як алгебраїчна сума прибутку (збитку) від звичайної діяльності та надзвичайного прибутку, надзвичайного збитку та податків з надзвичайного прибутку.

Розділ I «Фінансові результати» подає інформацію про доходи і витрати з точки зору власника підприємства.

Розділ II «Сукупний дохід» надає інформацію про проведену дооцінку необоротних активів, курсову різницю та інший сукупний дохід.

Розділ III «Елементи операційних витрат» надає інформацію для аналізу структури витрати за економічними елементами.

Розділ IV «Розрахунок показників прибутковості акцій» надає інформацію про кількість простих акцій, чистий прибуток на акцію за звітний період.

Мета, структура Звіту про рух грошових коштів

Форма і зміст Звіту про рух грошових коштів та загальні вимоги до розкриття його статей визначаються П(С)БО 1 [25].

Сфери дії П(С)БО 1 стосується також і Звіту про рух грошових коштів підприємств, організацій та інших юридичних осіб усіх форм власності, крім банків та бюджетних установ, малих підприємств та консолідованих Звітів про рух грошових коштів. У П(С)БО 1 використовуються такі терміни: грошові кошти, група, еквіваленти грошових коштів, негрошові операції, інвестиційна діяльність, операційна діяльність, рух грошових коштів, фінансова діяльність.

Метою складання Звіту про рух грошових коштів є надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни, що відбулися у грошових коштах та їх еквівалентах за звітний період.

Звіт містить дані про рух грошових коштів в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Окремо зазначають надходження і видаток коштів стосовно різних видів діяльності. Негрошові операції (отримання активів від фінансової оренди, бартерні операції, придбання активів через емісію акцій тощо) не включаються до Звіту про рух грошових коштів.

Внутрішні зміни у складі грошових коштів до звіту не включаються.

Структура звіту складається із одної таблиці, яка має такі три розділи:

- рух коштів у результаті операційної діяльності;
- рух коштів у результаті інвестиційної діяльності;
- рух коштів у результаті фінансової діяльності.

У світовій практиці звіт про рух грошових коштів складається за двома методами:

прямий, за допомогою якого розкриваються основні валові грошові надходження і витрати;

непрямий, за допомогою якого чистий прибуток або збиток коригуються з урахуванням операцій негрошового характеру, відстрочення, нарахування минулих років, майбутніх надходжень чи платежів, статей доходів і витрат, пов'язаних з інвестиційною та фінансовою діяльністю.

П(С)БО 1 передбачає застосування непрямого методу складання Звіту про рух грошових коштів, який полягає у визначенні суми чистого надходження (видатку) у результаті операційної діяльності послідовним коригуванням показника прибутку (збитку) від звичайної діяльності до оподаткування, наведеного у Звіті про фінансові результати [25].

Рух грошових коштів у разі інвестиційної діяльності визначається на основі аналізу змін у статтях розділу Балансу «Необоротні активи» та статті «Поточні фінансові інвестиції».

Рух грошових коштів у результаті фінансової діяльності визначається на основі змін у статтях Балансу за розділом «Власний капітал» та статтях, пов'язаних з фінансовою діяльністю у розділах Балансу «Забезпечення наступних витрат і платежів», «Довгострокові зобов'язання» і «Поточні зобов'язання» (статті «Короткострокові кредити банків», «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями», «Поточні зобов'язання за розрахунками з учасниками»).

Процес складання Звіту про рух грошових коштів включає п'ять основних етапів:

- збір і підготовка необхідної інформації;
- визначення руху грошових коштів у результаті операційної діяльності;
- визначення руху грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності;
- визначення руху грошових коштів у результаті фінансової діяльності;
- визначення чистого руху коштів та узгодження їхніх залишків.

Для складання звіту використовують такі джерела інформації: Баланс; Звіт про фінансові результати; примітки; Головна книга; аналітичні дані за окремими рахунками бухгалтерського обліку.

Мета, структура Звіту про власний капітал

Форма і зміст Звіту про власний капітал і загальні вимоги до розкриття його статей визначаються П(С)БО 1. Сфера дії цього Положення (стандарту) стосується підприємств, організацій та інших юридичних осіб усіх форм власності, крім банків та бюджетних установ, малих підприємств та консолідованих Звітів про власний капітал [25].

Метою складання Звіту про власний капітал є розкриття інформації про зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду.

Для забезпечення порівняльною аналізу інформації підприємства повинні додавати до річного звіту Звіт про власний капітал за попередній рік.

У статтях «Залишок на початок року» та «Залишок на кінець року» показують суми власного капіталу, наведені в балансі підприємства, відповідно, на початок і кінець звітної періоду [25].

У статтях «Зміна облікової політики», «Виправлення помилок» та «Інші зміни» відображаються суми коригувань, передбачених Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах».

У статті «Скоригований залишок» показується залишок власного капіталу на початок звітної року після внесення відповідних коригувань [25].

У статтях розділу «Переоцінка активів» наводяться дані, які відображають збільшення або зменшення власного капіталу в результаті переоцінки основних засобів та інших активів у порядку, передбаченому відповідними положеннями (стандартами) [25].

У статті «Чистий прибуток (збиток) за звітний період» показується сума чистого прибутку (збитку) зі звіту про фінансові результати.

У статтях розділу «Розподіл прибутку» наводяться дані, які відображають розподіл прибутку між учасниками (власниками) підприємства або спрямування прибутку до статутного капіталу, резервного капіталу тощо.

У статтях розділу «Внески учасників» наводяться дані про збільшення статутного капіталу підприємства та зміни неоплаченого капіталу в результаті збільшення або зменшення дебіторської заборгованості учасників за внесками до статутного капіталу підприємства.

У статтях розділу «Вилучення капіталу» наводяться дані про зменшення власного капіталу підприємства внаслідок виходу учасника, викупу чи анулювання викуплених акцій акціонерним товариством, зменшення номінальної вартості акцій або з інших причин [25].

У статтях розділу «Інші зміни в капіталі» наводяться дані про всі інші зміни у власному капіталі підприємства, що не були включені до вищезазначених статей, зокрема, списання невідшкодованих збитків, безкоштовно отримані активи та інші зміни [25].

У статті «Разом змін у капіталі» наводиться підсумок змін у складі власного капіталу за звітний період, що визначається як сума скоригованого залишку власного капіталу на початок року та всіх змін протягом звітної року внаслідок пере-

оцінки активів, використання чистого прибутку, вилучення капіталу та інших змін [25].

Дані в графах 3—11 наводяться зі знаком «+» або «-», що означає збільшення або зменшення залишку відповідного елемента власного капіталу.

Алгебраїчна сума, що відображає початковий залишок (сальдо) з урахуванням змін за кожним видом власного капіталу повинна дорівнювати залишку на кінець періоду (сальдо), що відображено в Балансі [25].

Для складання звіту використовують такі джерела інформації: Баланс; Звіт про фінансові результати; установчі документи; аналітичні дані за окремими рахунками бухгалтерського обліку.

Мета, структура Приміток до річної фінансової звітності

Під примітками до фінансових звітів необхідно розуміти сукупність показників і пояснень, яка забезпечує деталізацію і обґрунтованість статей фінансових звітів, а також іншу інформацію, що передбачена відповідними положеннями (стандартами). Міністерством фінансів України затверджено типову форму фінансової звітності №5 –Примітки до річної фінансової звітності [35].

Якщо для підприємства передбачено обов'язкове оприлюднення річної фінансової звітності, то крім форми №5, ними повинна надаватись вся інша інформація, розкриття якої передбачено П(С)БО.

Обсяг інформації, який наводиться в примітках, та форму викладення матеріалу (у вигляді тексту, таблиць, схем тощо) підприємства визначають самостійно, дотримуючись вимог діючих нормативних актів.

Процес складання приміток умовно можна поділити на три основні етапи:

1. аналіз вимог до змісту приміток, встановлених діючими нормативними актами;
2. вибір необхідних розділів, –інформаційних блоків приміток; збір, обробка інформації для включення до обраних розділів; вибір форми надання інформації, підготовка графічного матеріалу;
3. заключні процедури.

В розділі –Облікова політика у примітках до фінансових звітів необхідно описати:

- 1) принципи оцінки статей звітності;
- 2) методи обліку щодо окремих статей звітності.

При прийнятті рішення про необхідність розкриття певного аспекту облікової політики підприємство повинно враховувати, чи допоможе розкриття інформації користувачам зрозуміти вплив операцій та подій, наведених у звітах, на результати діяльності та фінансовий стан. Серед аспектів облікової політики, які підприємство може розкрити в примітках до фінансових звітів, може міститись інформація про : визнання доходів; принципи консолідації, включаючи дочірні підприємства; об'єднання підприємств; спільні підприємства; визначення та амортизацію матеріальних і нематеріальних активів; будівельні контракти; інвестиційну власність; оренду; витрати на наукові дослідження та розробки; запаси; податки, включаючи реструктуризовані; витрати на оплату праці; визначення грошових коштів та їх еквівалентів; облік за умов інфляції.

У примітках до бухгалтерського балансу (форма №1) оцінка та наступне розкриття його окремих статей здійснюються згідно з відповідними Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (П(С)БО 7, П(С)БО 14).

У примітках до Звіту про фінансові результати (форма 2) наводиться додаткова інформація про доходи та витрати (П(С)БО 15, П(С)БО 16).

У примітках до Звіту про рух грошових коштів (форма 3) розкривається інформація про:

- склад грошових коштів;
- склад статей «Інші надходження», «Інші платежі» та інших статей, які об'єднують декілька видів грошових потоків;
- негрошові операції інвестиційної та фінансової діяльності;
- наявність значного сальдо грошових коштів, які є в наявності у підприємства і які недоступні для використання групою, до якої належить підприємство;
- суми невикористаних кредитних коштів;
- загальні суми потоків грошових коштів за видами діяльності;
- загальні суми потоків грошових коштів, які призводять до збільшення операційних можливостей.

У примітках до Звіту про власний капітал (форма 4) всі підприємства розкривають призначення та умови використання кожного елементу власного капіталу (крім статутного капіталу).

Підприємства наводять у Примітках до фінансової звітності інформацію про: розподіл часток статутного капіталу між власниками; права, привілеї або обмеження щодо цих часток; зміни в складі часток власників у статутному капіталі.

У Примітках до фінансової звітності згідно з П(С)БО 6 також розкривається інформація щодо виправлення помилок, які мали місце в попередніх періодах, а саме:

- 1) зміст і сума помилки;
- 2) статті фінансової звітності минулих періодів, які були перераховані з метою повторного подання порівняльної інформації;
- 3) факт повторного оприлюднення виправлених фінансових звітів або недоцільність повторного оприлюднення.

Підприємство розкриває зміст і суму змін в облікових оцінках, які мають суттєвий вплив на поточний період або, як очікується, суттєво впливатимуть на майбутні періоди. Тому, у випадку змін в обліковій політиці, підприємство розкриває:

- 1) причини та сутність змін;
- 2) суму коригування нерозподіленого прибутку на початок звітного року або обґрунтування неможливості достовірного визначення;
- 3) факт повторного подання порівняльної інформації у фінансових звітах або недоцільність її перерахування.

У разі потреби розкриття події, що відбулась після дати балансу, слід надавати інформацію про зміст події та оцінку її впливу на фінансовий результат або обґрунтування неможливості зробити таку оцінку.

Строки подання фінансової звітності для всіх підприємств встановлені Кабінетом Міністрів України у Порядку подання фінансової звітності.

Квартальна звітність подається не пізніше 25-го числа наступного за звітним кварталом. Річна – не пізніше 20-го лютого наступного за звітним року.

Фінансовий звіт подається: до державних органів статистики; в органи, до сфери управління яких належить підприємство; трудовим колективам на їх вимогу; власникам (засновникам) відповідно до установчих документів; до інших державних органів (при наявності асигнувань з бюджету).

Фінансову звітність суб'єкти малого підприємництва складають відповідно до П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»[34].

Звітність (річна і квартальна) складається з двох форм: Баланс (ф. № 1-М); Звіт про фінансові результати (ф. № 2-М).

Обидві форми значно скорочені порівняно з формами фінансової звітності, які здають підприємства, що не підпадають під визначення суб'єктів малого підп-

риємництва. Скорочення здійснено шляхом об'єднання кількох статей в одну, при цьому коди рядків збережені.

Бухгалтерська фінансова звітність складається та подається у встановлені законодавчими органами строки та у відповідному складі. Перед тим, як скласти звіт, проводиться ретельний аналіз всіх включених до нього показників. У випадку певних відхилень, здійснюються їх коригування. Фінансова звітність, яку складають господарства має містити достовірну інформацію про активи, зобов'язання, власний капітал та результати діяльності. Задля повного висвітлення цієї інформації головний бухгалтер має завершити всі необхідні роботи перед процесом складання фінансової звітності. Від терміну звітного періоду залежить і обсяг робіт. Відповідно, найбільше робіт проводиться перед складанням річної звітності. Поетапність та процедури загального процесу формування фінансової звітності підприємств запропоновано здійснювати за схемою запропонованою в додатку Б.

2. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ДП «КУЛІНДОРІВСЬКИЙ КХП» ДЕРЖАВНОГО АГЕНТСТВА РЕЗЕРВУ УКРАЇНИ

2.1. Техніко-економічна характеристика підприємства

Південь України завжди славився багатим врожаєм золотої пшениці, що забезпечило визнання України як житниці Європи. Саме тому, в квітні 1981 року згідно наказу Міністерства заготівлі СРСР на станції Куліндорівської Одеської області побудовано Куліндорівський комбінат хлібопродуктів. До грудня 1998 року організаційно ДП «Куліндорівський КХП» входив в Державну Акціонерну Компанію «Хліб України». В грудні 1998 року Куліндорівський КХП переведено в управління Державного комітету України з державного матеріального резерву та є його структурним підрозділом.

На сьогоднішній день ДП «Куліндорівський КХП» – сучасне, високомеханізоване та автоматизоване підприємство системи Держрезерву, яке виробляє борошно, комбікорми, надає послуги зі зберігання зерна та доставки продукції у різні регіони України вагонами, контейнерами, автомобілями. Постановою Кабінету міністрів України від 04.03.2015 року №83 ДП «Куліндорівський КХП» включений до переліку об'єктів державної власності, які мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави. Крім того, відповідно з Розпорядженням Одеської обласної адміністрації від 17.06.2014р. №518/А-2014 з змінами та доповненнями, ДП «Куліндорівський КХП» включений в перелік підприємств, які мають стратегічне значення для економіки області і формують економічний потенціал області.

Для виробництва борошна з високими споживчими характеристиками, ДП „Куліндорівський КХП” переробляє високоякісне зерно, приділяючи велику увагу підготовці зерна до помелу. На комбінаті організований і постійно діє виробничий та лабораторний контроль акредитованими виробничо-технологічними лабораторіями підприємства. Завдяки наполегливій праці команди висококваліфікованих спеціалістів, що не тільки досконало знають своє діло, а й з любов'ю ставляться до своєї справи, підприємство повністю орієнтується на виявлення та задоволення потреб споживачів.

Результатом такого підходу стали як висока якість продукції, яка завоювала серця споживачів в Одесі, Одеській області та інших регіонах України, так і визнання її на загальнонаціональному конкурсі «Вища проба», а також

продукція удостоєна призу «Європейська якість» . Крім того, підприємство отримало чимало інших нагород за випуск високоякісної продукції.

В структуру Державного підприємства "Куліндорівський комбінат хлібопродуктів" державного агентства резерву України входить:

Елеватор загальною ємкістю 94,0 тисяч тонн, здійснює приймання, якісне очищення від домішок, сушіння і відпуск зерна на залізничний, автомобільний транспорт та контейнери.

Млин з високопродуктивним устаткуванням потужністю 500 тонн переробки зерна на добу, виробляє борошно вищого та першого сорту. Відпуск готової продукції здійснюється насипом на автомобільні та залізничні борошновози і фасованої у поліпропіленові мішки по 30 та 50 кг. До того ж, працює лінія з фасування борошна у пакети по 2 кг, які для зручності транспортування пакуються на апараті групового пакування в блоки по шість пакетів.

Комбікормовий цех потужністю 630 тонн на добу, виробляє комбікорми для всіх видів сільськогосподарських тварин і птиці в розсипному, гранульованому виді та у вигляді крупки. Можливе також гранулювання давальницької сировини: висівок, дерті і комбікормів. Працює лінія фасування комбікормів у мішки по 25 та 40 кг.

Для доставки готової продукції по Україні, комбінат використовує шість власних вантажних автомобілів вантажопідйомністю 20 тонн. Крім того, для зручності відпуску продукції, підприємство використовує п'ять залізничних вагонів-борошновозів по 52 т кожний. Територія комбінату 17,04 га. Штатна чисельність працівників на комбінаті 310 чол. Виробництво продукції контролюється виробничо-технологічними лабораторіями млина, елеватора, комбікормового цеху. Близькість портів: Одеса - 28 км, Південний - 59 км, Іллічівськ - 81 км надає замовникові широкі можливості здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

Основними видами діяльності ДП «Куліндорівський КХП» є:

1. Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості.
2. Виробництво готових кормів для тварин, що утримуються на фермах.
3. Оптова торгівля зерном, насінням та кормами для тварин.
4. Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах з перевагою продовольчого асортименту.

5. Послуги з постачання готової їжі.

6. Діяльність спортивних об'єктів.

Техніко-економічну характеристику ДП «Куліндорівський КХП» доповнює розрахунок основних фінансово-економічних показників діяльності підприємства в динаміці за 2 роки, приведених в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Основні фінансово-економічні показники діяльності ДП «Куліндорівський комбінат хлібопродуктів»

Показники	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	
			абс.	%
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	167624	186753	19129	11,41
2. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	156873	174526	17653	11,25
3. Адміністративні витрати, тис. грн.	7783	9589	1806	23,20
4. Витрати на збут, тис. грн.	499	696	197	39,48
5. Валовий прибуток, тис. грн.	10751	12227	1476	13,73
6. Повна собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	165155	184811	19656	11,90
7. Витрати на 1 гривню реалізованої продукції, коп.	1,01	1,01	0,00	-
8. Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн.	2107	2658	551	26,15
в тому числі:	2082	2636	554	26,61
- від основної операційної діяльності	25	22	-3	-12,00
- від іншої операційної діяльності	-	-	-	-
- від фінансової діяльності	-	-	-	-
- від іншої діяльності	-	-	-	-
9. Податок на прибуток, тис. грн.	121	154	33	27,27
10. Чистий прибуток, тис. грн.	2082	2636	554	26,61
11. Середня річна вартість оборотних коштів, тис. грн.	25156,5	25389	232,5	0,92
12. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	6,66	7,36	0,69	X
13. Тривалість одного обороту оборотних коштів, днів	69,88	70,53	0,65	X
14. Коефіцієнт автономії	0,858	0,804	-0,05	X
15. Коефіцієнт співвідношення залучених та власних коштів	0,165	0,244	0,08	X
16. Наявність власних оборотних коштів	14632	16075	1443	X
17. Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,310	0,339	0,03	X
18. Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами	0,67	0,593	-0,08	X
19. Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	3,72	2,80	-0,91	X
20. Коефіцієнт швидкої (критичної) ліквідності	2,09	2,03	-0,06	X
21. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,25	0,94	0,69	X
22. Рентабельність виробництва, %	2,01	2,49	0,47	X
23. Рентабельність всього вкладеного капіталу, %	0,03	0,04	0,01	X
24. Рентабельність власного капіталу, %	0,05	0,5	0,45	X
25. Рентабельність основного капіталу, %	0,04	0,07	0,03	X
26. Рентабельність оборотного капіталу, %	0,06	0,08	0,02	X
27. Рентабельність власного оборотного капіталу, %	0,11	0,13	0,02	X

З табл. 2.1 можна зробити такі висновки: в звітному році порівняно з попереднім збільшився чистий дохід від реалізації продукції на 19129 тис. грн. або 11.41%, що свідчить про збільшення обсягів реалізації на підприємстві.

Повна собівартість реалізованої продукції в звітному році порівняно з попереднім збільшилася на 19656 тис. грн. або 11.9 %. Це відбулось за рахунок збільшення собівартості реалізованої продукції на 17653 тис. грн. або 11,25%, проте адміністративні витрати та витрати на збут збільшилися на 1806 тис. грн. та 197 тис. грн. відповідно. Але це не вплинуло на збільшення витрат на 1 грн. реалізованої продукції і її величина була сталою протягом двох років.

Фінансовий результат до оподаткування в звітному році збільшився на 551 тис. грн. На це вплинуло збільшення прибутку від основної операційної діяльності на 554 тис. грн. та збитку від іншої операційної діяльності на 3 тис. грн. . Сума чистого прибутку підприємства в звітному році збільшилась на 554 тис. грн. або 26,61 %. На це вплинуло збільшення податку на прибуток на 33 тис. грн. або 27,27%. Дана ситуація позитивно характеризує діяльність підприємства. Погіршилась ефективність використання оборотних коштів підприємством, про що свідчить збільшення тривалості одного обороту на 0,65 дня, проте позитивним є також збільшення коефіцієнту оборотності в звітному році порівняно з попереднім на 0,65.

Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості показав, що:

- зменшення значення коефіцієнта автономії на 0,05 в звітному році свідчить про погіршення стійкості та стабільності підприємства;

- збільшення коефіцієнта співвідношення залучених та власних коштів на 0,08 свідчить про зменшення залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування;

- коефіцієнт маневреності власного капіталу збільшився на 0,03, що свідчить про збільшення власного оборотного капіталу, що позитивно характеризує діяльність підприємства;

- коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами зменшився на 0,08, що свідчить про зменшення частки оборотних коштів.

Аналіз коефіцієнтів ліквідності свідчить про:

- зменшення коефіцієнта поточної ліквідності на 0,91 свідчить про те, що хоча значення коефіцієнта є вищим від нормативного, платоспроможність

підприємства дещо погіршилась на кінець звітного року;

- значення коефіцієнта швидкої ліквідності є вищим від нормативного, проте зменшення його на 0,06 свідчить про погіршення швидкої платоспроможності підприємства;

- коефіцієнт абсолютної ліквідності протягом останніх двох років є вищим від нормативного значення, що свідчить про відсутність на підприємстві проблем із платоспроможністю.

Рентабельність на підприємстві за всіма показниками є позитивною, що свідчить про покращення фінансової ситуації на підприємстві, покращення ефективності використання власних коштів, що звичайно впливає на збільшення прибутковості діяльності підприємства.

2.2. Економічний аналіз діяльності ДП «Куліндорівський КХП» державного агентства резерву України

Економічний аналіз - це вивчення економіки і господарської діяльності підприємств. Основною метою аналізу економіки є вивчення об'єктивно діючих економічних законів з метою свідомого використання їх на практиці: при визначенні найбільш раціональних шляхів розвитку, оптимальних темпів і пропорцій, максимізації ефективності виробництва. Предметом економічного аналізу підприємств є їх господарська діяльність, що відображається в різних джерелах інформації.

Спочатку оцінюють виконання запланованих цілей продажу продукції. Для цього порівнюються фактичні показники чистого доходу від реалізації із запланованою ціллю, розраховуються абсолютні відхилення та відсоток виконання плану.

Фінансова звітність є основним джерелом інформації при проведенні аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства. У фінансових звітах відображуються як фінансовий стан підприємства, так і результати його фінансово-господарської діяльності. Рух грошових коштів, у результаті якого поліпшуються або погіршуються фінансові показники підприємства, також знаходить відображення у фінансових звітах. Фінансові звіти дають змогу не тільки оцінити ефективність фінансово-господарської діяльності підприємства, а й вивчити і проаналізувати механізми управління власним капіталом і прибутком, що завжди важливо для акціонерів підприємства, його потенційних інвесторів і партнерів по бізнесу. Фінансові звіти відображають поточний фінансовий стан

і фінансово-господарську діяльність підприємства або результати його минулої діяльності та фінансовий стан протягом попередніх періодів. Однак за їх допомогою можна не тільки зробити висновки про діяльність підприємства в минулому, а й оцінити перспективи розвитку та розробити заходи, спрямовані на підвищення ефективності його діяльності в майбутньому. Це свідчить про те, що фінансова звітність є необхідною і важливою складовою інформаційного забезпечення як фінансового менеджменту в цілому, так і окремих його розділів, зокрема фінансового аналізу, фінансового планування та прогнозування.

Загальний аналіз фінансового стану підприємства

Аналіз динаміки валюти балансу підприємства здійснюється на підставі даних форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Аналіз динаміки валюти балансу

Показники	На початок року	На кінець року	% зміни
Валюта балансу, тис. грн.:	58349	53263	-8,72
- попереднього року			
- звітнього року	53263	57567	8,08

За даними табл. 2.2 можна зробити висновок, що валюта балансу на кінець попереднього року зменшилась на 8,72%, проте на кінець звітнього року відбулося збільшення на 8,08% , що позитивно характеризує динаміку діяльності підприємства та свідчить про розширення підприємством господарської діяльності.

Для більш глибокого виявлення якості динаміки валюти балансу необхідно провести поглиблений аналіз динаміки валюти балансу на підставі даних форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою табл. 2.3.

Таблиця 2.3 – Поглиблений аналіз динаміки валюти балансу

Показники	Попередній рік	Звітний рік	Коефіцієнт зміни
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	167624	186753	11,41
Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн.	2082	2636	26,61
3. Валюта балансу, тис. грн.:			
- на початок року	58349	53263	-8,72
- на кінець року	53263	57567	8,08
4. Середнє річне значення валюти балансу*, тис. грн.	55806	55415	-0,70

З табл. 2.3 видно, що середнє річне значення валюти балансу в звітному році порівняно з попереднім зменшилось на 0,7 %, проте всі фінансові знаходяться в позитивній динаміці. Це супроводжувалось збільшенням чистого доходу від реалізації продукції в звітному році порівняно з попереднім на 11,41 % та збільшенням фінансового результату до оподаткування на 26,61 %. Отже, можна зробити висновок, що підприємство ефективно вкладає грошові кошти в формування своїх активів.

Аналіз складу, структури та динаміки активів підприємства здійснюють за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою аналітичної табл. 2.4.

Таблиця 2.4 – Аналіз складу, структури та динаміки активів підприємства

Показники	Код рядка	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	
				абс.	%
Всього активів, тис. грн.	1300	53263	57567	4304	8,08
1. Необоротні активи, тис. грн.	1095	30211	29841	-370	-1,22
– в % до активів		56,72	51,84	-4,88	x
2. Оборотні активи, тис. грн.	1195	23052	27726	4674	20,28
– в % до активів		43,28	48,16	4,88	x
2.1. Запаси, тис. грн.	1100,	10117	7675	-2442	-24,14
– в % до активів	1110	18,99	13,33	-5,66	x
2.2. Кошти в розрахунках, тис. грн.	1120÷	10720	10700	-20	-0,19
– в % до активів	1155	20,13	18,59	-1,54	x
2.3. Грошові кошти та їх еквіваленти, тис. грн.	1160,	1989	9336	7347	369,38
– в % до активів	1165	3,73	16,22	12,48	x
2.4. Інші оборотні активи, тис. грн.	1170,	226	15	-211	-93,36
– в % до активів	1190	0,42	0,03	-0,40	x
– 3. Витрати майбутніх періодів, тис. грн.	1170	x	x	x	x
– в % до активів		x	x	x	x
4. Необоротні активи утримувані для продажу, та групи вибуття, тис. грн.	1200	x	x	x	x
– в % до активів		x	x	x	x

З даних табл. 2.4 можна зробити наступні висновки: активи в звітному році порівняно з попереднім збільшились на 4304 тис. грн. або на 8,08 %, на це вплинуло збільшення оборотних активів на 4674 тис. грн. або 20,28 % та . В попередньому році найбільшу питому вагу в структурі активів склали необоротні активи 56,72 %, питома вага оборотних активів складала 43,28 %. В звітному році відбулись наступні зміни в структурі активів підприємства –

зросла питома вага оборотних активів на 4,88 процентних пункти, відповідно зменшилась питома вага необоротних активів на цю ж саму величину.

Аналіз складу, структури та динаміки оборотних активів підприємства здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.5.

Таблиця 2.5 – Аналіз складу, структури та динаміки оборотних активів

Показники	Код рядка	Абсолютна величина		Питома вага, %		Відхилення			
		на початок звітного року	на кінець звітного року	на початок звітного року	на кінець звітного року	абсолютне	питомої ваги	в % до величини на початок звітного року	в % до величини зміни оборотних активів
Оборотні активи всього, тис. грн., в тому числі:	1195	23052	27726	100	100	4674	20,28	x	100
– запаси	1100	10117	7675	43,89	27,68	-2442	-16,21	-24,14	-52,2
– дебіторська заборгованість	1120 ÷ 1155	10720	10700	46,5	38,59	-20	-7,91	-0,19	-0,4
– грошові кошти та поточні фінансові інвестиції	1160, 1165	1989	9336	8,63	33,67	7347	25,04	369,38	157,2
– інші оборотні активи	1170, 1190	226	15	0,98	0,05	-211	-0,93	-93,36	-4,5

З табл. 2.5 видно, що оборотні активи на кінець звітного року збільшились на 4674 тис. грн. або на 20,28%. На це вплинуло збільшення грошових коштів та поточних фінансових інвестицій на 7347 тис. грн. або 25,04%. Відбулося зменшення дебіторської заборгованості на 7,91 % , що позитивно характеризує діяльність підприємства, інших оборотних активів на 0,93% та зменшення запасів на 16,21%. В структурі оборотних активів найбільшу питому вагу на початок звітного року займали дебіторська заборгованість (46,5%) та запаси (43,89%), інші оборотні активи займали 0,98 %, а грошові кошти 8,63 %. На кінець звітного року в структурі оборотних активів відбулися позитивні зміни: зменшилась питома вага дебіторської заборгованості до 38,59%, знизилась питома вага запасів до 27,68%, зменшилися інші оборотні активи до 0,05 % та збільшилась питома вага грошових коштів до 33,67 %.

Аналіз складу, структури та динаміки дебіторської заборгованості підприємства здійснюється підставі даних форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.6

Таблиця 2.6 – Аналіз складу, структури та динаміки дебіторської заборгованості

Показники	Код рядка	Абсолютна величина		Питома вага, %		Відхилення			
		на початок звітного року	на кінець звітного року	на початок звітного року	на кінець звітного року	абсолютне	питомої ваги	в % до величини на початок звітного року	в % до величини зміни дебіторської заборгованості
Дебіторська заборгованість всього, в тому числі:	1125÷1155	10720	10700	100	100	-20	x	-0,19	100
1.1. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги*	1120, 1125	8022	7971	74,83	74,50	-51	-0,34	-0,64	2,5р.
1.2. Дебіторська заборгованість за розрахунками **: – за виданим авансами	1130÷1145	1814	1845	16,92	17,24	31	0,32	1,71	-1,5р.
– з бюджетом,	1130	822	1265	7,67	11,82	443	4,15	53,89	-22,1р.
– в тому числі з податку на прибуток	1135	992	580	9,25	5,42	-412	-3,83	-41,53	20,6р.
	1136	-	-	-	-	-	-	-	-
– з нарахов. доходів	1140	-	-	-	-	-	-	-	-
– із внутрішніх розрахунків	1145	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3. Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	884	884	8,25	8,26	-	0,02	-	-

Аналіз дебіторської заборгованості підприємства за строками непогашення здійснюється за даними форми № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» за допомогою табл. 2.7.

З табл. 2.7 видно, що в попередньому році 100 % дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги погашено в строк до 12 місяців. В звітному році не змінюється частина заборгованості, яка погашена в строк до 12 місяців і становить також 100. Інша поточна заборгованість як в попередньому, так і в звітному році погашена в строки від 18 до 36 місяців повністю. Це негативно характеризує діяльність підприємства.

Таблиця 2.7 – Аналіз дебіторської заборгованості підприємства
за строками непогашення

Показники		Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги		Інша поточна дебіторська заборгованість		Відхилення	
		тис. грн.	%	тис. грн.	%	абс.	%
Попередній рік	Всього, в тому числі:	8022	100	884	100	х	х
	– до 12 місяців	8022	100,00	-	-	х	х
	– від 12 до 18 місяців	-	-	-	-	х	х
	– від 18 до 36 місяців	-	-	884	100	х	х
Звітний рік	Всього, в тому числі:	7971	100	884	100	-51	-0,64
	– до 12 місяців	7971	100	-	-	-51	-0,64
	– від 12 до 18 місяців	-	-	-	-	-	-
	– від 18 до 36 місяців	-	-	884	100	-	-

Аналіз складу та динаміки джерел формування активів підприємства здійснюється за даними форми № 1 «Баланс» за допомогою табл. 2.8.

Таблиця 2.8 – Аналіз складу та динаміки джерел формування активів підприємства

Показники	Код рядка	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	
				абс.	%
Всього джерел формування активів, тис. грн.	1900	53263	57567	4304	8,08
1. Власний капітал, тис. грн.	1495	45720	46286	566	1,24
– в % до усіх джерел		85,84	80,40	-5,43	х
1.1. Наявність власних оборотних коштів, тис. грн.	1495 – 1095	14632	16075	1443	9,86
– в % до усіх джерел		27,47	27,92	0,45	х
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення, тис. грн.	1595	1340	1388	48	3,58
– в % до усіх джерел		2,52	2,41	-0,10	х
2.1. Довгострокові зобов'язання, тис. грн.	1500	1012	993	-19	-1,88
– в % до усіх джерел	÷1515	1,90	1,72	-0,18	-
2.2. Довгострокові забезпечення, тис. грн.	1520, 1525	328	395	67	20,43
– в % до усіх джерел		0,62	0,69	-	-
3. Поточні зобов'язання і забезпечення, тис. грн.	1695	6203	6203	-	-
– в % до усіх джерел		11,65	10,78	-0,87	х
3.1. Короткострокові зобов'язання, тис. грн.	1600, 1610	-	-	-	х
– в % до усіх джерел		0,00	0,00	0,00	х
– в тому числі короткострокові кредити банків, тис. грн.	1600	-	-	-	х
– в % до усіх джерел		-	-	-	х
3.2. Кредиторська заборгованість, тис. грн.	1605, 1615÷1645	6154	6154	-	-
– в % до усіх джерел		11,55	10,69	-0,86	х

Продовження табл. 2.8.

Показники	Код рядка	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	
				абс.	%
3.3. Поточні забезпечення, тис. грн.	1660	-	-	-	-
– в % до усіх джерел		-	-	-	х
3.4. Інші поточні зобов'язання	1665,	170	240	70	41,18
– в % до усіх джерел	1690	0,32	0,42	0,10	х
4. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття, тис.грн.	1700	-	-	-	-
– в % до усіх джерел		-	-	-	х

З табл. 2.8 видно, що збільшення валюти балансу на кінець року на 4304 тис. грн. сталося за рахунок збільшення власного капіталу підприємства на 566 тис. грн. або на 1,24%, що позитивно характеризує діяльність підприємства. Проте негативним є збільшення довгострокових зобов'язань на 48 тис. грн. або 3,58 %. У складі пасиву (джерел формування капіталу) на початок попереднього року найбільшу і досить високу питому вагу займає власний капітал підприємства (85,84 % на початок року та 80,4 % на кінець року). Зменшення питомої ваги власного капіталу на 5,43 % слід охарактеризувати як негативне явище, не зважаючи на те що відбулось зростання питомої ваги власних оборотних коштів на 1443 тис. грн. або 9,86 %, що свідчить про зростання залежності підприємства від позикових коштів.

Питома вага зобов'язань на кінець попереднього року становила 11,65 %, а на кінець звітного року зменшилась до 10,78 %, що також позитивно характеризує діяльність підприємства. Слід також відзначити, що в звітному році збільшилось значення інших поточних зобов'язань на 70 тис. грн. або на 41,18%, їх зміна не суттєво впливає на зміну джерел формування активів підприємства.

Аналіз складу, структури та динаміки власного капіталу підприємства здійснюється за допомогою табл. 2.9.

З табл. 2.9 видно, що власний капітал підприємства на кінець звітного року порівняно з попереднім збільшився на 266, тис. грн. або 1,24%. Це відбулось за рахунок збільшення нерозподіленого прибутку на 266 тис. грн. В структурі власного капіталу на початок попереднього року найбільшу питому вагу займав пайовий капітал 77,8%, нерозподілений прибуток -22,2 %, додатковий. На кінець звітного року відбулись такі зміни – зменшилась питома вага пайового капіталу до 76,84%, нерозподіленого прибутку до 23,16% .

Таблиця 2.9 – Аналіз складу, структури та динаміки власного капіталу підприємства

Показники	Код рядка	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	
				абс.	%
Власний капітал всього, тис. грн., в тому числі:	1495	45720	46286	566	1,24
1. Зареєстрований (пайовий) капітал, тис. грн. – в % до власного капіталу	1400	35568 77,80	35568 76,84	0 -0,95	0 х
2. Капітал у дооцінках, тис. грн. – в % до власного капіталу	1405	- -	- -	- -	х х
3. Додатковий капітал, тис. грн. – в % до власного капіталу	1410	- -	- -	- -	х х
4. Резервний капітал, тис. грн. – в % до власного капіталу	1415	- -	- -	- -	х
5. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток), тис. грн. – в % до власного капіталу	1420	10152 22,20	10718 23,16	566 0,95	5,58 х
6. Неоплачений капітал, тис. грн. – в % до власного капіталу	1425	- -	- -	- -	х х
7. Вилучений капітал, тис. грн. – в % до власного капіталу	1430	- -	- -	- -	- х

Аналіз динаміки рентабельності капіталу підприємства здійснюється за даними форм № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», форм № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за два роки за допомогою табл. 2.10.

Таблиця 2.10 – Аналіз рентабельності капіталу підприємства

Показники	Код рядка	Попередній рік	Звітний рік	Абсол. відхилен.
1. Чистий прибуток (збиток) підприємства, тис. грн.	Ф № 2 р. 2350 (2355)	1580	2021	441
2. Середня річна сума капіталу підприємства, тис. грн.*, в тому числі:	Ф № 1 р. 1300	55806	55415	-391
– основного капіталу*	Ф № 1, р. 1095	30649,5	30026	-623,5
– оборотного капіталу*	Ф № 1 р.1195	25156,5	25389	232,5
в тому числі – власного оборотного капіталу*	Ф № 1 р.1495 – р.1095	14743,5	15977	1233,5
3. Рентабельність капіталу, %		0,03	0,04	0,01
4. Рентабельність основного капіталу, %		0,05	0,07	0,02
5. Рентабельність оборотного капіталу, %		0,06	0,08	0,02
6. Рентабельність власного оборотного капіталу, %		0,11	0,13	0,02

Аналіз складу, структури та динаміки кредиторської заборгованості підприємства здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.11.

Таблиця 2.11 – Аналіз складу, структури та динаміки кредиторської заборгованості

Показники	Код рядка	Абсолютна величина		Питома вага, %		Відхилення			
		на початок звітного року	на кінець звітного року	на початок звітного року	на кінець звітного року	абсолютне	питомої ваги	в % до величини на початок звітного року	в % до величини зміни кредиторської
Кредиторська заборгованість всього, в тому числі:	1605÷1645,1690	6154	10047	100	100	3893	x	63,26	100
1.1. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги*	1605, 1615	4750	6719	77,19	66,88	1969	-10,31	41,45	50,58
1.2. Кредиторська заборгованість за розрахунками**:	1610, 1620÷1645	1404	1251	22,81	12,45	-153	-10,36	-10,9	-3,93
– за довгостроковими зобов'язаннями	1610								
– з бюджетом,	1620	378	709	6,14	7,06	331	0,91	87,57	8,50
– у т.ч. з податку на прибуток	1621	121	154	1,97	1,53	33	-0,43	27,27	0,85
– зі страхування	1625	0	348	0,00	3,46	348	3,46	0,00	8,94
– з оплати праці	1630	762	1837	12,38	18,28	1075	5,90	141,08	34,83
– за одержаними авансами	1635	101	40	1,64	0,40	-61	-1,24	-60,40	-1,57
– за розрахунками з учасниками	1640	-	-	-	-	-	-	-	-
– із внутрішніх розрахунків	1645	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3. Інші поточні зобов'язання	1690	170	240	2,76	2,39	70	-0,37	41,18	1,80

З табл. 2.11 видно, що збільшення кредиторської заборгованості в звітному році порівняно з попереднім на 3893 тис. грн.. або на 63,26% сталося за рахунок зменшення кредиторської заборгованості за розрахунками на 153 тис. грн. або 10,9%. та збільшення заборгованості за товари, роботи, послуги на

1969 тис. грн. або на 41,45%. Також відбулось збільшення іншої заборгованості – на 70 тис. грн. або на 41,18 %. В структурі кредиторської заборгованості на початок року найбільшу частку займала заборгованість за товари, роботи, послуги – 77,19%, питома вага іншої заборгованості складала 2,76 %, заборгованості за розрахунками – 22,81 %. На кінець року відбулись наступні зміни в структурі кредиторської заборгованості: зменшилась питома вага заборгованості за товари, роботи, послуги та іншої заборгованості до 66,88 % та 2,39 % відповідно, зменшилась питома вага заборгованості за розрахунками до 12,45 %.

Порівняльний аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства можна виконати за на підставі даних форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та №5 «Примітки до річної фінансової звітності» за допомогою табл. 2.12.

Таблиця 2.12 – Порівняльний аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства

Показники	Дебіторська заборгованість, тис. грн.	Кредиторська заборгованість, тис. грн.	Перевищення заборгованості	
			Дебіторської	Кредиторської
1. Заборгованість за товари, роботи, послуги, тис. грн.	7971	6719	1252	-
2. За розрахунками*:				
– з бюджетом,	580	709	-	129
– у т.ч. з податку на прибуток	-	154	-	154
– за виданими авансами	1265	-	1265	-
– зі страхування	-	348	-	348
– з оплати праці	-	1837	-	1837
– за одержаними авансами	-	40	-	40
– за розрахунками з учасниками	-	-	-	-
– із внутрішніх розрахунків	-	-	-	-
3. Інші види заборгованості	884	240	644	-
Всього	10700	10047	653	-

З табл. 2.12 видно, що на кінець звітнього року сталося перевищення дебіторської заборгованості над кредиторською на 653 тис. грн. за рахунок заборгованості за товари, роботи, послуги – на 1252 тис. грн. та за розрахунками – на 1265 тис. грн. та іншої заборгованості на 644 тис. грн.

Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства здійснюють за допомогою даних форм № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» та № 5 «Примітки до річної фінансової звітності».

Таблиця 2.13 – Аналіз складу, динаміки та структури фінансових результатів діяльності підприємства

Показники	Алгоритм розрахунку за кодом рядка	Попередній рік		Звітний рік		Відхилення	
		тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
1. Фінансовий результат від реалізації продукції	2000-2050-2130-2150	2469	119,97	1942	75,24	-527	-44,73
2. Фінансовий результат від іншої операційної діяльності	2120-2180	-387	-18,80	694	26,89	1081	45,69
3. Фінансовий результат від операційної діяльності	2190 (2195)	2082	101,17	2636	102,13	554	0,96
4. Фінансовий результат від інвестиційної та фінансової діяльності	2200 + 2220 – –2250 –255	-24	-1,17	-21	-0,81	3	0,35
5. Фінансовий результат іншої діяльності	2240 – 2270	0	0,00	0	0,00	0	0,00
6. Фінансові результати від звичайної діяльності	2290 (2295)	2058	100	2581	100	523	25,41

За даними табл. 2.13 видно, що в звітному році фінансовий результат від основної операційної діяльності зменшився на 527 тис. грн. або на 21,34%, а фінансовий результат іншої операційної діяльності збільшився на 1081 тис. грн.

Фінансовий результат від фінансової діяльності в звітному році сформувався за рахунок перевищення фінансових витрат над іншими фінансовими доходами і став збитком у сумі 3 тис.

Аналіз формування та динаміки фінансового результату від основної операційної діяльності (реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)) проводиться на підставі даних форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою табл. 2.14.

Таблиця 2.14 – Аналіз формування та динаміки фінансових результатів підприємства від основної операційної діяльності

Показники	Алгоритм розрахунку за кодом рядка	Попередній рік, тис. грн.	Звітний рік, тис. грн.	Відхилення	
				тис. грн.	%
1. Чистий дохід від реалізації продукції	2000	167624	186753	19129	11,41
2. Собівартість реалізованої продукції	2050	156873	174526	17653	11,25
3. Адміністративні витрати	2130	7783	9589	1806	23,20
4. Витрати на збут	2150	499	696	197	39,48
5. Фінансовий результат від основної операційної діяльності	2000-2050-2130-2150	2469	1942	-527	-21,34

За даними табл. 2.14 видно, що в звітному році фінансовий результат від основної операційної діяльності зменшився на 527 тис. грн. або на 21,34%. Це відбулося за рахунок того, що чистий дохід збільшився на 19129 тис. грн. або 11,41% та збільшилась собівартість реалізованої продукції на 17653 тис. грн. або 11,25 %, також адміністративні витрати збільшились на 1806 тис. грн. або на 23,2%, витрати на збут – на 197 тис. грн. або на 39,48%. Це все є негативним явищем в діяльності підприємства.

Аналіз формування, динаміки та структури фінансових результатів від іншої операційної діяльності проводиться даними форми №5 «Примітки до річної фінансової звітності» за допомогою табл. 2.15.

Таблиця 2.15 – Детальний аналіз формування, динаміки та структури фінансових результатів від іншої операційної діяльності

Показники	Попередній рік				Звітний рік				Відхилення	
	доходи	витрати	Фінансовий результат		доходи	витрати	Фінансовий результат		абс.	%
			тис. грн.	%			тис. грн.	%		
1. Операційна курсова різниця	121	388	-267	68,99	1158	1151	7	1,01	274	1р.
2. Реалізація інших необоротних активів										
3. Штрафи, пені, неустойки	206	40	166	-42,89	48	379	-331	-47,69	-497	3р.
4. Утримання об'єктів житлово-комунального і соціально-культурного призначення										
5. Інші операційні доходи і витрати	109	395	-286	73,90	1523	505	1018	146,69	1304	4р.
Всього фінансовий результат від іншої операційної діяльності	436	823	-387	100	2729	2035	694	100	1081	2,7р.

З табл. 2.15 видно, що фінансовий результат від іншої операційної діяльності в звітному році порівняно з попереднім роком збільшився на 1081 тис. грн. або в 2,7 раз. Це сталося за рахунок збільшення інших операційних доходів та витрат на 1304 тис. грн. або в 4 рази, та фінансового результату від операційної курсової різниці на 274 тис. грн. або в 1 раз.

Детальний аналіз формування, динаміки та структури фінансових результатів від інвестиційної, фінансової та іншої діяльності проводиться даними форми №5 «Примітки до річної фінансової звітності», (табл. 2.16)

Таблиця 2.16 – Детальний аналіз формування, динаміки та структури фінансових результатів від фінансової діяльності

Показники	Попередній рік				Звітний рік				Відхилення	
	доходи	витрати	Фінансовий результат		доходи	витрати	Фінансовий результат		абс.	%
			тис. грн.	%			тис. грн.	%		
1. Дивіденди										
2. Проценти		49	- 49	204,17		43	-43	204,76	6	12,24
3. Фінансова оренда активів										
4. Інші фінансові доходи і витрати	25	0	25	-104,17	22	0	22	-104,76	-3	-12
Всього фінансовий результат від фінансової діяльності	25	49	-24	100	22	43	-21	100	-3	-12,50

З табл. 2.16 видно, що фінансовий результат від фінансової діяльності в звітному році сформувався за рахунок перевищення фінансових витрат над іншими фінансовими доходами і став збитком у сумі 3 тис. грн. Це відбулося за рахунок збільшення витрат за процентами в звітному році порівняно з попереднім на 6 тис. грн. або на 12,24 %. та зменшення доходу від інших фінансових витрат на 3 тис. грн. або 12%. В зв'язку з тим, що за досліджуваний період підприємство не здійснювало інвестиційної та іншої діяльності, її аналіз проводити недоцільно.

Аналіз формування чистого прибутку підприємства проводиться на підставі даних форми № 2 за допомогою табл. 2.17.

Таблиця 2.17 - Аналіз формування чистого прибутку

Показники	Алгоритм розрахунку за кодом рядка	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	
				абс.	%
1. Фінансовий результат від звичайної діяльності, тис.грн.	2290 (2295)	2058	2581	523	25,41
2. Витрати (дохід) з податку на прибуток, тис.грн.	2300	478	560	82	17,15
3. Чистий прибуток, тис.грн.	2290(2295)± ±2300	2536	3141	605	23,86

З табл. 2.17 видно, що сума чистого прибутку підприємства в звітному році збільшилася на 605 тис. грн. або 23,86 %. На це вплинуло підвищення фінансового результату від звичайної діяльності (25,41 %) більшими темпами від витрат з податку на прибуток (17,15%), ніж. Дана ситуація позитивно характеризує діяльність підприємства.

3. ПРАКТИКА ФОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ДП «КУЛІНДОРІВСЬКИЙ КХП» ДЕРЖАВНОГО АГЕНТСТВА РЕЗЕРВУ УКРАЇНИ.

3.1. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві

Нормативною базою, що регулює організацію та методологію бухгалтерського обліку на ДП «Куліндорівський КХП», є: національні стандарти бухгалтерського обліку, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Податковий кодекс України, типові положення КМУ та інші (інструкції, рекомендації). Здійснення діяльності підприємства неможливе без правильної та всеосяжної організації обліку. Отже на підприємстві ДП «Куліндорівський КХП» існують такі 5 видів обліку: бухгалтерський облік ; статистичний; оперативний; податковий; фінансовий.

Завдяки цьому господарський облік забезпечує всі ланки управління необхідною інформацією, яка використовується в масштабі держави для планування, розробки нормативів, стимулювання, аналізу та контролю. Кожному виду господарського обліку належить відповідне місце і роль у єдиній системі обліку та статистики. Бухгалтерський облік на ДП «Куліндорівський КХП» регламентується законом України про «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» та П(С)БО.

Фінансовий облік на ДП «Куліндорівський КХП» висвітлює результати господарської діяльності звітного періоду (прибуток або збиток) і повинен вестися всіма підприємствами, незалежно від видів їх діяльності та форм власності. За цими даними складається фінансова звітність та подається до сфери управління яких належать підприємства, трудовим колективам на їх вимогу, власникам відповідно до установчих документів, а також згідно із законодавством - іншим органам та користувачам, зокрема органам державної статистики.

Оперативний облік на ДП «Куліндорівський КХП» здійснюється безпосередньо на робочому місці (виробничій ділянці, складі, цеху тощо) у момент здійснення певної господарської операції (процесу та результатів виробництва, закупівель, продажу, кредитних операцій тощо), яку проводить підприємство та його підрозділи з метою забезпечення бухгалтерії необхідною інформацією. Такий облік (наприклад, щоденного випуску продукції, приходу працівників на роботу та ін.) проводять бухгалтери, диспетчера, майстри, працівники планово-

го та фінансового відділів та ін. Усі види господарського обліку тісно пов'язані між собою і доповнюють один одного.

В наказі Про облікову політику ДП «Куліндорівський КХП» обумовлені певні особливості бухгалтерського обліку а саме:

I. Загальні положення.

1. Основним завданням бухгалтерського обліку на ДП «Куліндорівський КХП» є формування повної і достовірної інформації про діяльність організації і її майнове положення, необхідною внутрішнім користувачам бухгалтерської звітності - керівникам, засновникам, учасникам і власникам майна організації, а також зовнішнім - інвесторам, кредиторам і іншим користувачам бухгалтерської звітності.

2. Бухгалтерський облік забезпечує суцільну реєстрацію всіх господарських операцій на підставі документів, первинного обліку, базується на документуванні всіх господарських процесів і проведенні періодичних інвентаризацій, забезпечує виявлення та мобілізацію резервів підприємства з метою зниження собівартості продукції (робіт, послуг).

3. Основними умовами правильної організації на ДП «Куліндорівський КХП» бухгалтерського обліку є використання найбільш раціональних форм і методів обліку, підвищення його технічного озброєння.

II. Бухгалтерський облік на ДП «Куліндорівський КХП» здійснюється відділом бухгалтерії.

1. Відділ бухгалтерського обліку займається повним документуванням всіх господарських операцій, відображенням їх у відповідних реєстрах бухгалтерського обліку, веде контроль за використанням коштів. Складає та подає у відповідні інстанції зведену фінансову та статистичну звітність.

2. Всі етапи бухгалтерського обліку та звітності автоматизовані, в тому числі нарахування та виплата заробітної плати, звітування перед Державною податковою службою, Пенсійним фондом, що дозволяє оперативно впливати на фінансові показники та результати господарювання в цілому.

3. У відділі бухгалтерського обліку та звітності працюють 6 спеціалістів: головний бухгалтер – начальник відділу, заступник, бухгалтер з обліку товарів та інших цінностей, бухгалтер з обліку розрахунків, бухгалтер з обліку фінансових результатів та власного капіталу та економіст - касир.

4. Кожне робоче місце комп'ютеризовано.

5. Найважливішим питанням обліку є своєчасний розрахунок з працівниками по заробітній платі, за товари, роботи, надані послуги.

6. Відділ також співпрацює з Пенсійним фондом, Фондом соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

7. Бухгалтерія в своїй діяльності керується Законом «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, Господарським кодексом України, Цивільним кодексом України, нормативними актами та даним Положенням про бухгалтерську службу.

8. Бухгалтерія являється структурним підрозділом який знаходиться на території підприємства. Очолює бухгалтерію головний бухгалтер, який підпорядковується безпосередньо директору.

9. Бухгалтерська служба на чолі з головним бухгалтером є одним з провідних підрозділів управлінської структури підприємства, яка забезпечує формування повної і достовірної інформації про результати діяльності та майновий стан підприємства, необхідної для прийняття ефективних рішень, здійснення контролю за використанням матеріальних, трудових, фінансових ресурсів і попередження негативних явищ у господарській діяльності.

10. Для виконання контрольних функцій працівники бухгалтерської служби наділяються відповідними правами, яких немає у працівників інших підрозділів підприємства. Так, без підпису головного бухгалтера або уповноваженої ним особи грошові та розрахункові документи не мають юридичної сили. У більшості випадків головним бухгалтером попередньо переглядаються і візуються договори, які укладаються підприємством на виконання сторонніх робіт і послуг, постачання та відпуск товарно-матеріальних цінностей тощо.

11. Працівники бухгалтерської служби здійснюють контроль за діяльністю матеріально-відповідальних осіб, перевіряють їх звітність, беруть участь в інвентаризації цінностей. На обліковий підрозділ покладається обов'язок не лише здійснювати контроль за правильністю оформлення первинних документів, а й за відповідність їх змісту чинному законодавству.

12. Облікові працівники відповідають за збереженість бухгалтерської документації на всіх етапах документообігу, за своєчасність представлення бухгалтерської звітності відповідним користувачам.

13. Вказівки та розпорядження головного бухгалтера в межах його компетенції є обов'язковими для виконання всіма працівниками й структурними підрозділами підприємства. Неухильне виконання всіх вимог головного бухгалтера щодо дотримання правил ведення бухгалтерського обліку повинен забезпечити керівник підприємства.

14. Штатна чисельність працівників підприємства, в тому числі й бухгалтерської служби, затверджується відповідно до статуту власником підприємства або уповноваженим органом управління.

15. Організаційна структура на ДП «Куліндорівський КХП» є лінійно-штабною.

16. Розподіл праці між працівниками бухгалтерської служби може бути трьох видів: функціональний, операційний, змішаний.

17. Найбільшу частку в бухгалтерській роботі складають облікові процеси, що поділяються за об'єктами обліку (основні засоби, виробничі запаси тощо); за комплексами облікових операцій (облік оприбуткування, витрачання тощо).

18. Виконувані в бухгалтерії операції за змістом складають 6 груп: технічні, логічні, аналітичні, творчі, організаційні та допоміжні.

19. Бухгалтерія може займатись, крім облікових, ще й загальноекономічними, фінансовими, плановими питаннями та прогнозуванням діяльності підприємства на найближчу та довгострокову перспективу.

III. Мета та функції діяльності бухгалтерської служби.

1. Основною метою діяльності бухгалтерії є забезпечення належного ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємства з урахуванням особливостей діяльності та технологій обробки облікових даних.

2. Основними функціями бухгалтерії на ДП «Куліндорівський КХП» є:

- безперервне ведення бухгалтерського обліку на підприємстві;
- організація бухгалтерського обліку відповідно до законодавства та установчих документів, забезпечення дотримання встановлених єдиних методологічних принципів бухгалтерського обліку;
- дотримання правил документообігу і технології обробки облікової інформації;
- контроль над дотриманням порядку оформлення первинних документів;

– систематизація інформації, що міститься в первинних документах на рахунках бухгалтерського обліку в регістрах синтетичного та аналітичного обліку шляхом подвійного запису їх на взаємопов'язаних рахунках бухгалтерського обліку в тому періоді, в якому вони були здійснені;

– для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності проведення інвентаризації активів і зобов'язань, під час якої перевіряються і документально підтверджуються їх наявність, стан і оцінка;

– забезпечення складання і подання на основі даних бухгалтерського обліку у встановлені законом терміни фінансової, податкової, статистичної та інших форм звітності.

IV. Організаційна структура бухгалтерії.

3. Веденням обліку на ДП «Куліндорівський КХП» займається відділ бухгалтерії.

4. Головний бухгалтер підприємства керується положенням про бухгалтерський облік та звітності, нормативними документами, затвердженими у встановленому порядку, несе відповідальність за дотримання містяться в них методологічних принципів бухгалтерського обліку.

5. Головний бухгалтер забезпечує контроль і відображення на рахунках бухгалтерського обліку всіх здійснюваних підприємством господарських операцій, надання оперативної інформації, складання у встановлені строки фінансової звітності, проведення економічного аналізу фінансово - господарської діяльності підприємства спільно з іншими підрозділами і службами за даними бухгалтерського обліку.

6. Заступник головного бухгалтера несе відповідальність перед головним бухгалтером за бухгалтера по обліку основних засобів, який слідкує за такими операціями, як передача основних засобів, безоплатна передача основних засобів з балансу одного підприємства на баланс іншого, за амортизацією основних засобів, нарахування зносу, за проведення інвентаризації та за списання основних засобів.

7. Також заступник головного бухгалтера відповідає за бухгалтера по обліку малоцінних швидкозношуваних предметів, котрий займається зі своїми підрядними питаннями документального оформлення МШП, передачі, інвентаризації, списанням МШП та іншими питаннями.

V. Характеристика документообігу на ДП «Куліндорівський КХП»

Етапами документообігу на підприємстві є:

1.1 Оформлення первинних документів та їх приймання в бухгалтерії.

1.2 Перевірка правильності оформлення і законності операції.

1.3 Процес обробки та складання звітності;

1.4 Передача в архів.

1. Об'єктами організації документообігу на ДП «Куліндорівський КХП» є первинні документи, облікові реєстри і форми бухгалтерської звітності.

2. Тривалість документообігу залежить від таких факторів: від розміру та особливостей діяльності підприємства, від кількості підрозділів та їх територіального розташування, від кількості місць зберігання майна та матеріально-відповідальних осіб.

3. Організуючи документообіг, бухгалтер повинен передбачати кінцеву мету цієї роботи: забезпечити проходження документів по найбільш короткому шляху та з мінімальними витратами праці на їх обробку.

4. Для систематизації термінів складання і подання документів в бухгалтерію складаються зведені графіки документообігу по окремих ланках бухгалтерської роботи.

5. Згідно з графіком документообігу первинні документи подаються до бухгалтерії. Необхідно підкреслити, що організація приймання документів для подальшої обробки залежить від форми обліку і розподілу праці між робітниками обліку, ступеня його автоматизації.

6. Спочатку проводиться загальна перевірка документів в присутності осіб, які відповідають за їх складання шляхом встановлення заповнення та правильності обов'язкових реквізитів, підписів осіб, які відповідають за проведені операції. Потім перевіряється законність і доцільність операції, правильність математичних розрахунків.

7. На етапі обробки документів основним прийомом є групування показників в групувальних та накопичувальних відомостях.

8. На підставі групувальних і накопичувальних відомостей складаються облікові реєстри, відповідні форми бухгалтерського обліку. В облікових реєстрах готується інформація для складання звітності, аналізу і управління підприємством. Тому основною вимогою до змісту реєстрів аналітичного і синтетичного обліку є відповідність їх показників статтям бухгалтерської звітності.

9. Заключним етапом документообігу є зберігання документів шляхом

створення архіву. За організацію архіву особисту відповідальність несе керівник підприємства. Це витікає з того, що підготовлена інформація буде затребувана при різних перевірках, для аналізу діяльності підприємства, для видачі довідок громадянам, для нарахування премій та ін.

VI. Форма бухгалтерського обліку.

1. Своєчасність і якість підготовки інформації для звітності і управління підприємством залежить від застосовуваної форми бухгалтерського обліку.

2. На підприємстві ДП «Куліндорівський КХП» ведеться автоматизована система обліку (1С: Бухгалтерія 8.2).

VII. Характеристика організації податкового обліку на ДП «Куліндорівський КХП».

ДП «Куліндорівський КХП» є платником податку на додану вартість, податку на доходи фізичних осіб, та податку на прибуток. Ставка податку на додану вартість складає 20%. Ставка податку на доходи фізичних осіб складає 18%. Ставка податку на прибуток 18 %.

VIII. Фінансова звітність

1. Фінансова звітність на ДП «Куліндорівський КХП» включає в себе:

Ф.№1 – «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»;

Ф.№2 – «Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)»;

Ф.№3 – «Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)»;

Ф.№4 – «Звіт про власний капітал»;

Ф.№5 – «Примітки до фінансової звітності».

ф №6 – «Додаток до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами»

2. Звітним періодом для складання фінансової звітності є календарний рік. Проміжну звітність складають щоквартальну наростаючим підсумком з початку звітного року в складі Балансу та Звіту про фінансові результати. Баланс підприємства складається за станом на кінець останнього дня кварталу (року). У разі ліквідації підприємства складають ліквідаційний баланс, який у випадках, передбачених законодавством, публікується в пресі протягом 45 днів.

На ДП «Куліндорівський КХП» для синтетичного та аналітичного обліку використовують робочий план рахунків, який регламентується Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій, затвердженою Наказом Міністерства фінансів України №291 від 30.11.1999.

3.2. Процедура та організаційні аспекти формування фінансової звітності ДП «Куліндорівський КХП» державного агентства резерву України

Процедура формування звітності, особливо фінансової, нерозривно пов'язана із системою бухгалтерського обліку, оскільки є завершальною ланкою у технології облікового процесу. Результативність обліку, яка проявляється у своєчасності та достовірності звітної інформації, є наслідком належної організації загалом облікового процесу, зокрема і етапу складання звітності. організація складання фінансової звітності регламентується низкою нормативних документів, у яких визначаються перелік та зразки форм, методика і техніка складання, терміни подання тощо. Порядок подання фінансової звітності затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000 р. №419 (із змінами і доповненнями). Дія Порядку поширюється на всіх юридичних осіб незалежно від організаційно-правової форми і форми власності, а також на представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності, які зобов'язані вести бухгалтерський облік та подавати фінансову звітність згідно із законодавством.

Відповідно до п. 12 Порядку подання фінансової звітності перед складанням річної фінансової звітності підприємства зобов'язані проводити інвентаризацію активів та зобов'язань. Для проведення інвентаризаційної роботи на ДП «Куліндорівський КХП» за наказом керівника створюються постійно діючі інвентаризаційні комісії у складі керівників структурних підрозділів, головного бухгалтера. Інвентаризаційну комісію очолює керівник підприємства або його заступник. Щорічно керівник підприємства наказом визначає терміни початку та закінчення, а також об'єкти проведення інвентаризації. Інвентаризацію проводять, на перше число місяця, що полегшує наступне порівняння її результатів з показниками обліку.

У процесі інвентаризації, яка відбувається шляхом обов'язкового підрахунку, зважування та обмірювання, визначають фактичну наявність об'єктів інвентаризації, дані про які заносять в інвентаризаційний опис. Інвентаризаційний опис підписують усі члени комісії. Загальна схема порядку проведення інвентаризації на підприємстві відображена на рис. 3.2.

У випадках, якщо матеріально відповідальні особи після інвентаризації виявляють помилки в описах, вони повинні негайно (до відкриття складу, комори, секції тощо) заявити про це голові інвентаризаційної комісії. Інвентаризаційна комісія здійснює перевірку зазначених фактів і у випадку їх підтвер-

дження проводить виправлення виявлених помилок відповідно до вимог Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку № 88

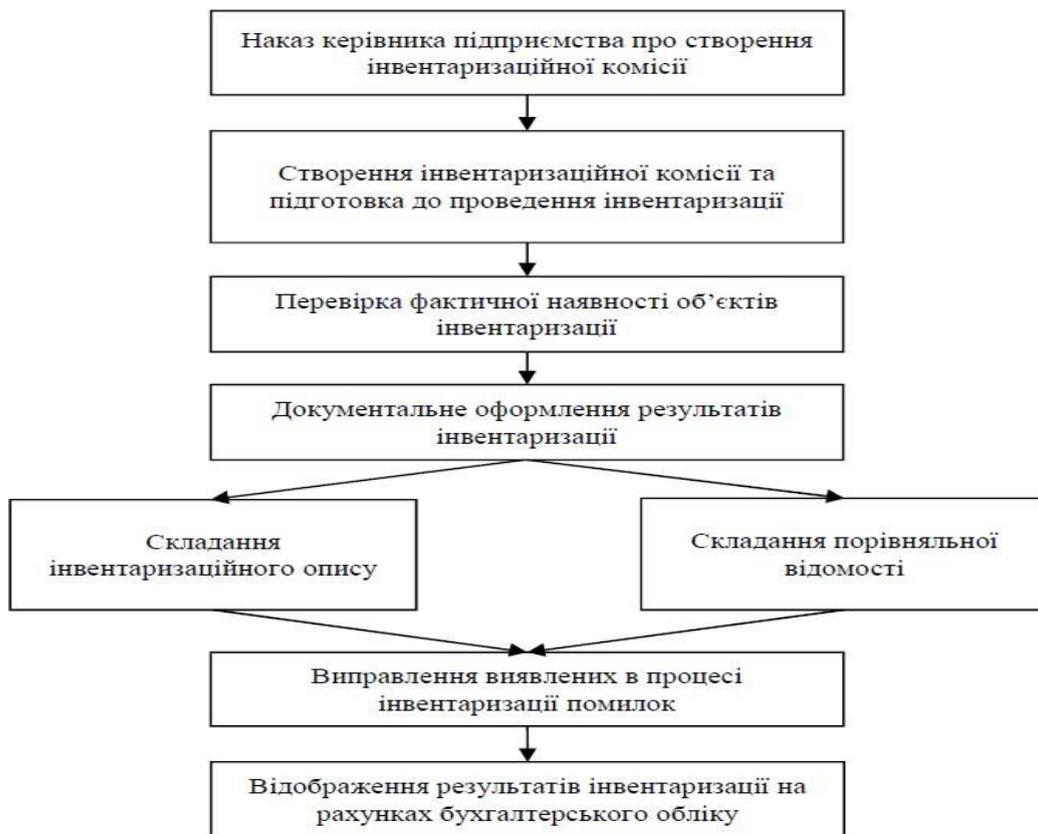

Рис 3.2 – Процедура проведення інвентаризації

Виявлені розбіжності відображаються як документально, так і на рахунках бухгалтерського обліку. Після оформлення інвентаризаційні описи передаються до бухгалтерії для складання порівняльної відомості результатів інвентаризації.

На ДП «Куліндорівський КХП» визначено відповідальних осіб за складання звітності, конкретні терміни завершення складання та узгодження інформації (у межах термінів, затверджених нормативними документами України), подання за призначенням і оформлено внутрішнім нормативним документом (окремим розділом в Наказі про облікову політику).

Зовнішня фінансова звітність підлягає обов'язковій формальній і арифметичній перевірці та перевірці за суттю. Мета формальної перевірки - виявлення повноти даних та відповідності звітності затвердженим формам, у тому числі повного заповнення необхідних реквізитів та своєчасності її подання. При арифметичній перевірці вивіряють взаємну ув'язку даних, вірність підсумків, порі-

тки)», залежно від отриманого результату. Підприємство розподіляє прибуток на різні необхідні напрямки (рис. 3.4).

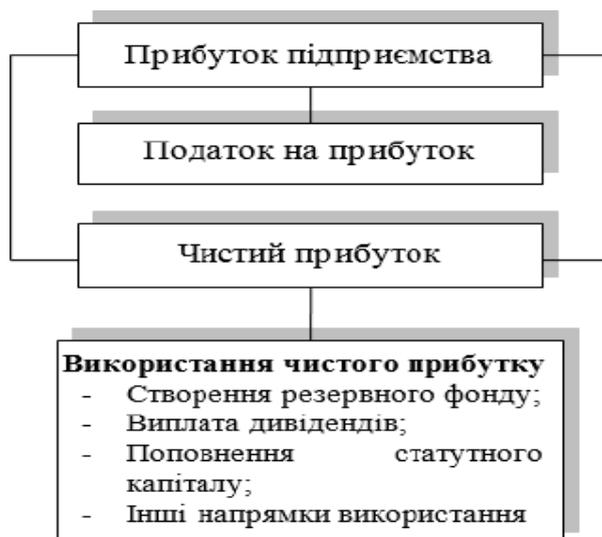

Рис. 3.4 – Схема розподілу і використання чистого прибутку підприємства

Завершальним етапом формування фінансової звітності є безпосередньо складання основних форм фінансової звітності, тобто узагальнення і систематизація інформації, отриманої за звітний період, та перенесення її зі зведених документів, таких як Головна книга та Оборотно-сальдова відомість.

Складена фінансова звітність детально перевіряється головним бухгалтером як з огляду правильності заповнення усіх рядків Балансу (Звіту про фінансовий стан) та інших форм, так і на предмет їх взаємоузгодженості. Після цього головний бухгалтер і керівник детально аналізують дані форм фінансової звітності та підписують їх. Увесь цикл бухгалтерського обліку, який безпосередньо включає основні етапи та процедури формування фінансової звітності відобразимо на рис. 3.5.

Підприємство подає фінансову звітність наступним зовнішнім користувачам: учасникам, засновникам - відповідно до вимог установчих документів; трудовим колективам (на їхню вимогу); органу, до сфери управління якого воно належить; органу державної статистики; фінансовому органу - у випадках одержання асигнувань з бюджету; іншим адресатам. Річний бухгалтерський звіт ДП «Куліндорівський КХП» подає за такими типовими формами: № 1 - баланс; № 2 - звіт про фінансові результати; № 3 - звіт про рух грошових коштів; № 4 - звіт про власний капітал; - № 5 - примітки до річної фінансової звітності. Квартальний звіт подає за формами 1 і 2. Для перевірки правильності укладання звітності ми розглянули річну форму №1 та №2.

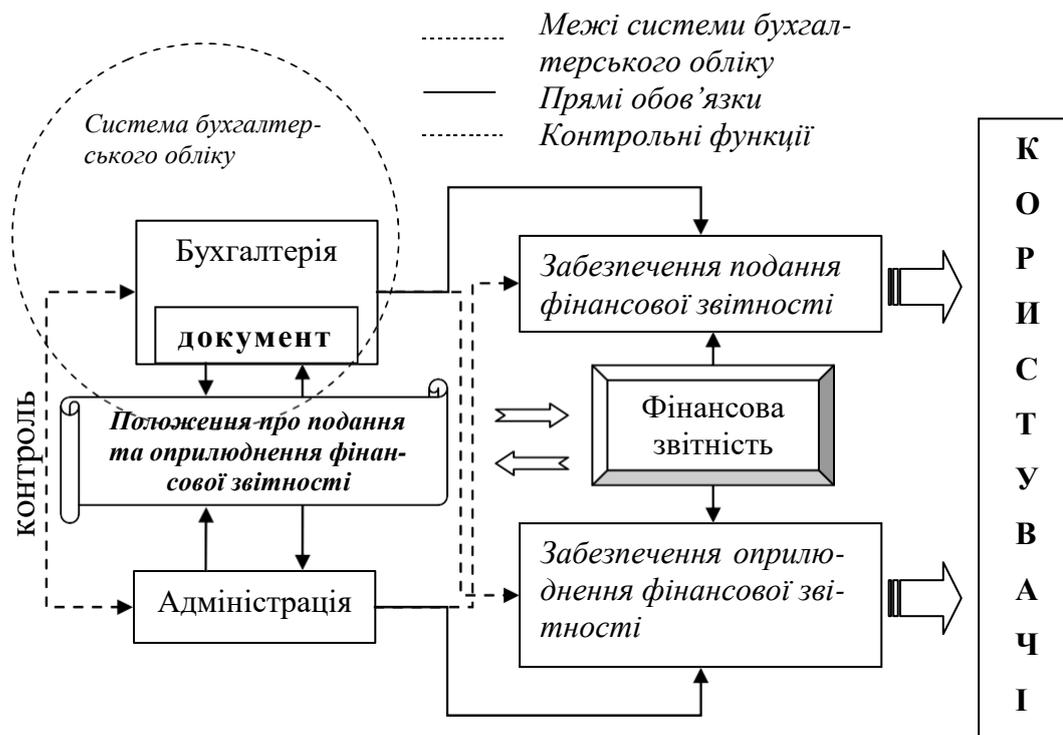

Рис. 3.5 - Узагальнена схема реалізації процесів подання та оприлюднення фінансової звітності у ДП «Куліндорівський КХП»

Баланс - це нерозривний взаємозв'язок активів та джерел їх формування, який на будь-який момент часу відображає майновий стан підприємства. Проте закон визначає та економічна наука здебільшого розглядає баланс як один із фінансових звітів юридичної особи - звіт про майновий стан, складений на відповідну звітну дату. Тож згідно з п. 7 розділу II НП(С)БО 1 у балансі підприємства та з урахуванням самої його форми відповідно до загальної балансової формули відображаються: $\text{Активи} = \text{Капітал} + \text{Зобов'язання}$.

Баланс підприємства відповідно до ст. 13 Закону про бухоблік складають усі підприємства станом на кінець останнього дня звітного періоду — року або кварталу.

Метою складання балансу є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства на звітну дату.

У балансі відображаються активи, зобов'язання та власний капітал підприємства. Підсумок активів балансу повинен дорівнювати сумі зобов'язань та власного капіталу.

Вихідні дані для складання балансу - це залишки за рахунками синтетичного обліку на початок року та кінець звітного періоду (року, кварталу). Найзручнішим зведеним регістром для складання балансу є оборотно-сальдова ві-

домість, або, як її ще називають, оборотно–сальдовий баланс. Форма такого документа не є обов’язковою, підприємство визначає її самостійно.

Розглянемо докладніше кожну з частин балансу на прикладі річного балансу ДП «Куліндорівський КХП» за 2019 р. У додатку В представлено цифрові дані річної звітності досліджуваного підприємства, що відображені в активі та пасиві балансу.

У звіті про фінансові результати наводяться доходи і витрати, які відповідають критеріям, визначеним в національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку.

Звіт про фінансові результати (ф. №2) складається з чотирьох розділів:

Розділ I – Фінансові результати;

Розділ II – Сукупний дохід;

Розділ III – Елементи операційних витрат;

Розділ IV – Розрахунок показників прибутковості акцій.

Для формування вищезазначених розділів ф. №2 взята за базу методика, яка встановлена НП(С)БО №1. Балансове узагальнення показників звіту Ф№2 у ДП «Куліндорівський КХП» наведено в додатку Д. Джерелом інформації для заповнення «Звіту про фінансові результати» є оборотно-сальдова відомість за поточний період.

При складанні фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності підприємства можуть обрати спосіб складання звіту про рух грошових коштів за прямим або непрямим методом із застосуванням відповідної форми звіту.

У звіті про рух грошових коштів розгорнуто наводяться суми надходжень та видатків грошових коштів підприємства, що виникають в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності протягом звітного періоду. Якщо рух грошових коштів у результаті однієї операції включає суми, які належать до різних видів діяльності, то ці суми у звіті наводяться окремо у складі статей щодо відповідних видів діяльності. Негрошові операції (отримання активів шляхом фінансової оренди; бартерні операції; придбання активів шляхом емісії акцій тощо) не включаються до звіту про рух грошових коштів.

У звіті про рух грошових коштів, складеному за прямим методом, рух грошових коштів у результаті операційної діяльності визначається за сумою надходжень від операційної діяльності та сумою витрачання на операційну діяльність грошових коштів за даними записів їх руху на рахунках бухгалтерського обліку.

Форма фінансової звітності «Звіт про рух грошових коштів» (ф. №3) складається з трьох розділів:

Звіт про рух грошових коштів у результаті операційної діяльності;

Звіт про рух грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності;

Звіт про рух грошових коштів у результаті фінансової діяльності.

Для формування вищевказаних розділів ф. №3 за основу буда взята методика, яка встановлена НП(С)БО №1. Джерелом інформації при формуванні рядків ф. №3 є баланс підприємства (ф. №1), оборотно-сальдова відомість за поточний період (табл. 1.1) та «Звіт про фінансові результати» діяльності підприємства (ф. №2).

Метою складання звіту про власний капітал є надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду. Підприємства у графах звіту про власний капітал, в яких зазначаються складові власного капіталу, наводять лише ті з них, які зазначені у балансі.

У консолідованому звіті про власний капітал також наводиться інформація про зміни у власному капіталі в розрізі неконтрольованої частки. Для забезпечення порівняльного аналізу інформації до річного звіту про власний капітал підприємства додають звіт про власний капітал за попередній рік.

Міністерство фінансів України розробило уніфіковані таблиці Приміток до річної фінансової звітності (ф. № 5, код за ДКУД 1801008, наказ Мінфіну України від 29.11.2000 № 302).

Примітки до річної фінансової звітності за формою № 5, є складовою річної звітності підприємств (крім суб'єктів малого підприємництва), яка складається з метою надання повної, правдивої, деталізованої інформації про окремі об'єкти бухгалтерського обліку.

Для заповнення цієї форми звітності необхідно використати: баланс; звіт про фінансові результати; дані синтетичного і аналітичного обліку за окремими рахунками, субрахунками.

Розділ I «Нематеріальні активи», заповнюється на підставі даних бухгалтерського обліку за субрахунками до рахунку 12 «Нематеріальні активи» і субрахунку 133 «Накопичена амортизація» і розкриває інформацію про склад і стан нематеріальних активів і зміни, які сталися за рік. Із залишку нематеріаль-

них активів на кінець року розшифровуються дані про вартість нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності, вартість оформлених у заставу нематеріальних активів, вартість самостійно створених та вартість отриманих за рахунок цільових асигнувань нематеріальних активів. Із загальної суми накопиченої амортизації на кінець року, виділяється та її сума, яка відноситься до нематеріальних активів на які існують обмеження права власності. Цей розділ деталізує інформацію, яка наведена в першому розділі активу Балансу за рядками 011; 012.

Розділ II «Основні засоби», заповнюється за даними бухгалтерського обліку за субрахунками до рахунків 10 «Основні засоби» і 11 «Інші необоротні матеріальні активи» та субрахунків 131 «Знос основних засобів», 132 «Знос інших необоротних активів». Наводиться інформація про стан і склад основних засобів за їх видами і зміни, які сталися за рік. Із залишку на кінець року розкривається інформація про первісну (переоцінену) вартість і знос основних засобів, одержаних у фінансову оренду і переданих у оперативну оренду. Також у рядках 261—268 показується вартість основних засобів щодо яких існує обмеження прав власності тощо. По земельних ділянках і капітальних витратах на поліпшення земель знос не нараховується. Цей розділ деталізує інформацію, яка наведена в Балансі за рядками 031 і 032.

Розділ III «Капітальні інвестиції» заповнюється на підставі даних бухгалтерського обліку за субрахунками до рахунку 15 «Капітальні інвестиції», де розкриваються склад капітальних інвестицій, сума витрат за рік і незавершеного будівництва на кінець року. Цей розділ деталізує інформацію, яка відображена в Балансі за рядком 020.

Розділі IV «Фінансові інвестиції» заповнюється за даними бухгалтерського обліку за субрахунками до рахунку 14 «Довгострокові фінансові інвестиції» та до субрахунку 352 «Інші поточні фінансові інвестиції» розкривається загальна сума цих інвестицій за їх видами та стан на кінець року (довгострокові, короткострокові). В довідці до цього розділу розшифровується залишок фінансових інвестицій на кінець року за видами їх оцінок (собівартістю, справедливою вартістю, амортизованою собівартістю). Цей розділ деталізує інформацію, яка відображена в Балансі за рядками 040, 045, 220.

Розділ V «Доходи і витрати» заповнюється за даними бухгалтерського обліку за субрахунками до рахунків 71,72,73,74 і 94, 95, 96, 97. Тут розшифро-

вуються інші операційні доходи і витрати та фінансові і інвестиційні доходи і витрати з урахуванням принципу суттєвості. Методичні рекомендації щодо застосування суттєвості у бухгалтерському обліку визначають, що доходи і витрати, величина яких дорівнює або перевищила 2 % чистого прибутку підприємства є суттєвою. Тобто, в цьому розділі деталізується інформація про доходи і витрати, які відображені у Звіті про фінансові результати у рядках 060, 090, 110—160.

Розділі VI «Грошові кошти» розшифровує склад грошових коштів на кінець року, який відображено в Балансі у рядках 230 та 240 у графі 4. Для заповнення цього розділу використовуються дані бухгалтерського обліку до рахунків 30, 31, 333, 351. У рядку 691 до цього розділу розшифровується сума грошових коштів, використання яких обмежено, які показані в I розділі активу Балансу за рядком 050.

Розділ VII «Забезпечення і резерви» заповнюється за даними бухгалтерського обліку за субрахунками до рахунку 47 «Забезпечення наступних витрат і платежів», характеризує стан на початок і кінець року та склад забезпечень за їх видами, а за рахунком 38 «Резерв сумнівних боргів» аналогічна інформація про резерв сумнівних боргів. Ця інформація деталізує дані II розділу пасиву Балансу р.400—410 та II розділу активу балансу р.162.

Розділ VIII «Запаси» заповнюється за даними субрахунків до рахунків 20—28 і розкриває інформацію, яка характеризує балансову вартість запасів за їх видами на кінець року, а також суми збільшення чистої вартості реалізації або уцінки. Цей розділ деталізує інформацію наведену у II розділі активу Балансу у рядках 100—140. Із залишку запасів на кінець року виділяється вартість запасів відображених за чистою вартістю реалізації, переданих в переробку, оформлених у заставу, переданих на комісію та тих, які знаходяться на відповідному збереженні.

Розділ IX «Дебіторська заборгованість» розшифровує дебіторську заборгованість, яка відображена в II розділі активу Балансу у рядках 161 і 210, з урахуванням за строками не сплати на кінець року, а саме: до 3-х місяців, від 3 до 6 місяців і від 6 до 12 місяців. Різниця між загальною сумою дебіторської заборгованості, яка відображена в графі 3 розділу IX і сумами дебіторської заборгованості в графах 4, 5, 6 свідчить про заборгованість, яка несплачена більше одного року. Слід пам'ятати, що дебіторська заборгованість у рядках 940,

950, 951 Приміток наводиться за первісною вартістю без зменшення на суму створеного резерву сумнівних боргів.

Розділ X «Нестачі і втрати від псування цінностей» (рядки 960 і 970) заповнюється за даними аналітичного обліку до субрахунків 947 і 375 за вирахуванням сум за дебетом 375 і кредиту 716 в частині раніше списаних на збитки нестач, за якими в подальшому були виявлені винуватці. При заповненні рядка 980 необхідно керуватися характеристикою до позабалансового рахунку 07 «Списані активи» і даними обліку до нього за субрахунками.

Розділ XI «Будівельні контракти» заповнюють підрядні будівельні організації, де розкривається загальний дохід за будівельними контрактами, валова заборгованість замовників і замовникам, а також сума проміжних рахунків, яка не сплачується підряднику до виконання передбачених будівельним контрактом умов для виплати таких сум або до усунення дефектів. Цей розділ деталізує валову заборгованість замовників і замовникам, яка відповідно відображена в Балансі у складі статей «Незавершене виробництво» (р.120) і «Інші поточні зобов'язання» (р. 610).

Розділ XII. «Податок на прибуток» розкриває інформацію за рік про нарахований податок на прибуток, відстрочені податкові активи і зобов'язання та їх взаємозв'язок із Звітом про фінансові результати та впливом па власний капітал. У цьому розділі деталізується інформація, яка відображена в Балансі за рядками 060 «Відстрочені податкові активи»; 460 «Відстрочені податкові зобов'язання», 550 «Поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом» в частині податку на прибуток.

Розділ XIII «Використання амортизаційних відрахувань» надає інформацію про суми нарахованої амортизації та її використання. Даний розділ деталізує інформацію наведену у рядку 260 Звіту про фінансові результати і заповнюється за даними балансового рахунку 13 «Знос необоротних активів» та позабалансового рахунку 09 «Амортизаційні відрахування».

У додатку Е представлена взаємозв'язок показників Балансу, Звіту про фінансові результати та Приміток в ДП «Куліндорівський КХП».

3.3. Перевірка взаємної погодженості показників річних форм звітності та виправлення помилок

Фінансова звітність повинна містити лише доречну інформацію, яка впливає на прийняття рішень користувачами, дає змогу вчасно оцінити минулі,

теперішні та майбутні події, підтвердити та скоригувати їх оцінки, зроблені раніше. Інформація, яка надається у фінансових звітах, повинна бути дохідлива і розрахована на однозначне тлумачення її користувачами за умови, що вони мають достатні знання та зацікавлені у сприйнятті цієї інформації. У фінансовій звітності не повинно бути помилок та перекручень, здатних вплинути на рішення користувачів звітності. У випадках виправлення помилок вони повинні бути підтверджені підписами осіб, які підписали чи затвердили відповідні форми звітності.

Але основною вимогою до фінансової звітності є те, що вона повинна містити тільки достовірну інформацію. Під час перевірки якості заповнення форм фінансової звітності підприємства аудитор має з'ясувати:

- повноту охоплення усіх структурних підрозділів підприємства;
- наявність всіх передбачених реквізитів;
- правильність арифметичних підрахунків і обчислень;
- спадкоємність показників фінансової звітності у зіставленні з показниками попереднього звітного періоду;
- взаємну погодженість показників різних форм фінансової звітності.

Особливо доцільно встановити відповідність даних кожної статті фінансової звітності даним аналітичного обліку, оборотам і залишкам синтетичних рахунків у Головній книзі. При цьому кожна стаття балансу має бути проінвентаризована і підтверджена відповідними актами, довідками тощо.

Для впевненості у правильності складання бухгалтерського Балансу (форма № 1), Звіту про фінансові результати та їх використання (форма № 2), Звіту про рух грошових коштів (форма № 3), Звіту про власний капітал (форма № 4) та Приміток до річної фінансової звітності (форма № 5) необхідно перевірити взаємну погодженість показників фінансової звітності. Досвід показує, що для такої перевірки необхідно скласти спеціальну таблицю взаємозв'язків показників, які відображені у звітних формах. Приклад такої таблиці був розроблений та затверджений Міністерством фінансів України від 11 квітня 2013р. №476 та має назву «Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності»

Виправлення помилок, допущених при складанні фінансових звітів у попередніх періодах, здійснюється шляхом коригування сальдо нерозподіленого прибутку на початок звітного року.

Виправлення помилок, які відносяться до попередніх періодів, вимагає повторного відображення відповідної порівняльної інформації у фінансовій звітності.

Облікова оцінка може переглядатися, якщо змінюються обставини, на яких базувалася ця оцінка, або отримана додаткова інформація.

Наслідки зміни в облікових оцінках слід включати до тієї ж самої статті звіту про фінансові результати, яка раніше застосовувалась для відображення доходів або витрат, пов'язаних з об'єктом такої оцінки.

Наслідки зміни облікових оцінок слід включати до звіту про фінансові результати в тому періоді, в якому відбулася зміна, а також і в наступних періодах, якщо зміна впливає на ці періоди.

Облікова політика може змінюватися тільки, якщо змінюються статутні вимоги, вимоги органу, який затверджує положення (стандарти) бухгалтерського обліку, або, якщо зміни забезпечать достовірне відображення подій або операцій у фінансовій звітності підприємства.

Не вважається зміною облікової політики встановлення облікової політики для: подій або операцій, які відрізняються за змістом від попередніх подій або операцій; подій або операцій, які не відбувалися раніше.

Облікова політика застосовується щодо подій та операцій з моменту їх виникнення, за винятком випадків, передбачених п. 13 П(с)БО 6.

Вплив зміни облікової політики на події та операції минулих періодів відображається у звітності шляхом: коригування сальдо нерозподіленого прибутку на початок звітного року; повторного надання порівняльної інформації щодо попередніх звітних періодів.

Якщо суму коригування нерозподіленого прибутку на початок звітного року неможливо визначити достовірно, то облікова політика поширюється лише на події та операції, які відбуваються після дати зміни облікової політики.

Якщо неможливо розрізнити зміну облікової політики та зміну облікових оцінок, то це розглядається і відображається як зміна облікових оцінок.

Події після дати балансу

Події після дати балансу можуть вимагати коригування певних статей або розкриття інформації про ці події у примітках до фінансових звітів.

Події після дати балансу, які надають додаткову інформацію про визначення сум, пов'язаних з умовами, що існували на дату балансу, вимагають коригування відповідних активів і зобов'язань. Коригування активів і зобов'язань

здійснюється шляхом сторнування та (або) додаткових записів в обліку звітнього періоду, які відображають уточнення оцінки відповідних статей внаслідок подій після дати балансу.

Події, що відбуваються після дати балансу і вказують на умови, що виникли після цієї дати, не потребують коригування статей фінансових звітів. Такі події слід розкривати в примітках до фінансових звітів, якщо відсутність інформації про них вплине на здатність користувачів звітності робити відповідні оцінки та приймати рішення. Дивіденди за звітний період, які оголошені після дати балансу, слід розкривати в примітках до фінансових звітів.

Якщо події після дати балансу свідчать про наміри підприємства припинити діяльність або про неможливість її продовження, то фінансова звітність складається без застосування принципу безперервності діяльності.

Розкриття інформації у примітках до фінансових звітів

У примітках до фінансових звітів слід розкривати таку інформацію щодо виправлення помилок, які мали місце в попередніх періодах:

Зміст і суму помилки.

Статті фінансової звітності минулих періодів, які були переобраховані з метою повторного подання порівняльної інформації.

Факт повторного оприлюднення виправлених фінансових звітів або недоцільність повторного оприлюднення.

Підприємству слід розкривати зміст і суму змін в облікових оцінках, які мають суттєвий вплив на поточний період або, як очікується, суттєво будуть впливати на майбутні періоди.

У разі зміни в обліковій політиці підприємству слід розкривати:

1. Причини та суть зміни.
2. Суму коригування нерозподіленого прибутку на початок звітнього року або обґрунтування неможливості її достовірного визначення.
3. факт повторного подання порівняльної інформації у фінансових звітах або недоцільність її переобрахунку.

У разі потреби розкриття події, що відбулася після дати балансу, слід надавати інформацію про зміст події та оцінку її впливу на фінансовий результат або обґрунтування щодо неможливості зробити таку оцінку.

Фінансова звітність підприємства ДП «Куліндорівський КХП» є повною і відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та чинним положенням (стандартам) бухгалтерського обліку.

Вона достовірно представляє фінансове становище організації, фінансові результати її діяльності, рух грошей і зміни в капіталі організації. Фінансові звіти взаємопов'язані, тому що вони відображають різні аспекти одних і тих самих фактів господарського життя. Якщо ж на підприємстві відбулися зміни уже після надання звітності, то на підприємстві необхідно здійснити коригування звітності в результаті подій які відбулися після дати Балансу (додаток Ж).

Примітки до фінансової звітності є досить важливою частиною річної звітності. В примітках відображається як були розраховані статті окремих форм фінансової звітності; показують чинники, які вплинули на зміни в звітності; дозволяє зіставити звітність та дані синтетичного обліку. Крім кількісних показників в Примітках дають інформацію у вигляді облікової політики, виправлення помилок попередніх звітних періодів, за якою первинною але переоціненою вартістю показані основні засоби, перелік сум дебіторської заборгованості; доходи та витрати від надзвичайних подій та інші. Оскільки затверджених правил заповнення типової форми Приміток немає, є лише перелік інформації, яка має бути у Примітках, і тієї, яку можна наводити у довільній формі то деякі підказки ми знайшли у Методичних рекомендаціях з перевірки порівнянності показників фінансової звітності, затверджених наказом Мінфіну від 11.04.2013 № 476 (додаток И).

3.4. Організація аудиту показників фінансової звітності

Аудит фінансової звітності - це процес, внаслідок якого аудитор може сформулювати власну думку щодо того, чи правильно підготовлена звітність і чи відповідає вона чинному законодавству. Фінансова звітність підприємства перш за все повинна відповідати: Міжнародним стандартам фінансової звітності, Національним стандартам фінансової звітності, іншим нормативним актам, вказаних у звітності.

В процесі перевірки аудитор набирає достатню кількість потрібних доказів, задля правильного формування висновків аудиторської перевірки, які є необхідними для обґрунтування власної думки.

Обов'язком аудитора є забезпечити високий рівень впевненості в тому, що звітність підприємства, яка перевіряється, не містить суттєвих викривлень.

Послідовність аудиторської перевірки діяльності підприємства складається з цілого ряду дій:

- збір і аналіз інформації, необхідної для оцінки достовірності бухгалтерського фінансового обліку та фінансової звітності суб'єкта підприємницької діяльності;

- визначення профілю та обсягу діяльності підприємства за установчими документами, за статутом, характером і змістом його роботи;

- шляхом порівняння фактичної діяльності підприємства зі статутною встановлення невідповідності між ними, про що необхідно поставити до відома керівництво фірми і порекомендувати йому внести зміни чи доповнення до статуту і здійснити перереєстрацію підприємства у відповідних державних органах;

- планування аудиту і наступний контроль аудиторської перевірки;

- оцінювання внутрішнього аудиторського контролю;

- аналіз показників балансу і даних інших форм фінансової звітності;

- перевірка аналогічних показників балансу, звіту про фінансові результати, звіту про рух грошових коштів, звіту про власний капітал;

- контроль відповідності даних фінансової звітності записам в облікових реєстрах;

- перевірка відповідності даних бухгалтерського фінансового обліку і фінансової звітності вимогам чинного законодавства і нормам облікової політики;

- попередня оцінка повноти і правильності складання балансу та інших форм фінансової звітності.

Основною особливістю аудиту звітності підприємства є глибокий аналіз всіх розділів балансу та порівняння їх із записами в Головній книзі за період, який аналізується. В тому випадку, коли виявлено хоча б якісь невідповідності у показниках чи інших записах, аудитор може перевіряти облікові реєстри та первинні документи. У процесі перевірки даних первинних документів, облікових реєстрів, аудитору необхідно впевнитись у правильності та реальності наведених записів, та у повноті обліку на підприємстві. В наслідок цього, аудитор формує свою професійну думку про реальний фінансовий стан підприємства, та відповідність його наведеним показникам у фінансовій звітності.

Під час здійснення аудиторської перевірки аудитор має врахувати те, що клієнт не дотримуючись законодавчих та нормативно-правових актів чинних в Україні, може спричинити до перекручення звітності суб'єкта господарювання, що значно змінить фінансові результати господарської діяльності клієнта.

Виявлення того, що підприємство не виконує вимоги нормативних актів, вимагає детального розгляду питання про правдивість дій керівництва, та інших

робітників підприємства, а також про роль цього невиконання в інших напрямках аудиту.

Якщо підприємство проводить аудиторську перевірку показників фінансової звітності, то воно може використати це в подальшій діяльності, для уникнення таких порушень вимог законодавства України.

Однак, аудитору слід врахувати, що під час проведення аудиторських перевірок завжди існує ризик не виявлення помилок, навіть якщо перевірка добре спланована і проведена відповідно до вимог Національних нормативів аудиту. Зазначена ймовірність зростає внаслідок впливу таких факторів :

- 1) наявність значної кількості нормативних актів;
- 2) неминуча відносна обмеженість систем обліку і внутрішнього контролю, які не можуть висвітити всю фактичну діяльність клієнта, а також відносна суб'єктивність, що супроводжує таку аудиторську процедуру, як тестування;
- 3) зазначення того, що велика кількість аудиторських доказів, які одержав аудитор, мають не доказовий, а інформативний характер.

Задля проведення перевірки аудитору необхідна повна та достовірна інформація, на основі якої можна зробити висновок, тому клієнт зобов'язаний надати відповідні фінансові звіти.

При здійсненні своїх професійних обов'язків аудитор, в свою чергу, повинен керуватись етичними принципами, які встановлені Міжнародною федерацією бухгалтерів. До таких принципів відносяться: чесність, незалежність, об'єктивність, незалежна сумлінність та професійна компетентність, професійна поведінка, конфіденційність, наслідування технічних стандартів. Дотримання таких принципів допомагають аудитору підвищити довіру клієнтів до його діяльності та наданих аудиторських висновків.

При аудиті господарських операцій, документи виступають основним джерелом доказів. У процесі перевірки перш за все перевіряють документи, які мають певні порушення чи недоліки. Такі недоліки можна виявити за наступними ознаками:

- порушення встановлених форм документів;
- відсутність необхідних підписів, недостатнє оформлення документів, або ж наявність в документах зайвих підписів осіб, які на це не мають права;
- невідповідність записів в різних регістрах, які належать до однієї операції;
- відображення в документах неправильних та негативних записів, без наявності документальних підстав;

- відсутність при виконавчому документі розпорядження на проведення господарських операцій;
- вказані бухгалтерські записи, які не належать до даного періоду;
- наявність похибок у підрахунках наведених в реєстрах;
- наявність в реєстрах бухгалтерського обліку односторонніх записів;
- відсутність при документах необхідних додатків та записів окремих реквізитів;
- наявність виправлень у документах та підробка підписів;
- відмінність даних у різних примірниках одного й того ж документа;
- відсутність відповідних записів у картках аналітичного обліку, та інші.

При аудиті показників фінансової звітності для в'ясування її дійсності і достовірності аудитор повинні в'яснити нереальну дебіторську заборгованість. Отже, необхідно звернути увагу особливо на контроль позовної давності заборгованості, що рахується на балансі підприємства реальною, а насправді вона вже підлягає списанню на збитки. У такій ситуації аудитор повинен встановити причини нереальної дебіторської заборгованості, відповідальних осіб, та місце її утворення. Аудитор також визначає несвоєчасно погашену кредиторську заборгованість. При цьому кожна стаття балансу повинна бути перевірена та підтверджена відповідними документами. Тому, аудит фінансової звітності підприємства повинен підтвердити достовірність інформації про активи і пасиви господарства.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Завершальним етапом бухгалтерського обліку є складання фінансової звітності, яка містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності і рух грошових коштів підприємства за звітний період. Значення фінансової звітності в тому, що вона є інформаційною базою фінансового аналізу, головною метою якого є вчасне виявлення і усунення недоліків у фінансовій діяльності й знаходження резервів для поліпшення фінансового стану і платоспроможності підприємства. Фінансова звітність концентрує у собі усю суттєву інформацію, що стосується діяльності підприємства і, таким чином, надає зацікавленим користувачам можливість приймати оптимальні рішення. Достовірність і неупередженість наведеної у фінансових звітах інформації є обов'язковою умовою її оприлюднення. Інакше, численні зовнішні користувачі будуть введені в оману, що може спричинити суттєві збитки чи навіть банкрутство. Проведене дослідження методології формування і практики подання та розкриття інформації у фінансовій звітності дало можливість сформулювати науково обґрунтовані висновки і рекомендації щодо удосконалення її форм та підготувати пропозиції щодо адаптації методики складання фінансової звітності до реальних умов діяльності суб'єктів господарювання.

Опрацювавши теоретичний матеріал, який стосується даної теми, підведено наступні підсумки, які відповідають поставленим завданням і цілям:

1. Фінансова звітність містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період. Її складають з дотриманням балансового узагальнення облікової інформації. Цей принцип закладено у структуру звітних форм, у внутрішній і міжформовій зв'язці показників. Розуміння ролі і місця фінансової звітності в системі інформаційного забезпечення прийняття рішень забезпечує ефективне її використання, а також визначення її структури і змісту. В дослідженні відзначається, що фінансова звітність, ґрунтуючись на узагальнених даних бухгалтерського обліку, виступає ланкою зв'язку підприємства із зовнішнім середовищем. Така звітність покликана розкривати ті процеси, що відбуваються у підприємстві з одного боку, та задовольняти вимоги щодо необхідного обсягу інформації, можливостей її засвоєння зовнішніми і внутрішніми користувачами з іншого. Між тим, існують проблеми щодо забезпечення якості інформації у звітності.

2. Фінансова звітність підприємства включає: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал та примітки до річних фінансових звітів. Форми фінансових звітів є взаємопов'язаними, взаємодоповнюючими, оскільки вони відображають різні аспекти одних і тих же операцій або інших подій. Ефективність використання бухгалтерської фінансової звітності забезпечується дотриманням вимог до звітної інформації, що визначають її якісні характеристики та принципи формування, причому їх перелік і збалансованість дозволяють відмітити певні неточності. Зокрема, принцип безперервності та періодичності, а також обачності і повноти суперечать один одному. Також існує проблема інформації, що міститься у формах фінансової звітності.

3. Підготовка та складання річної фінансової звітності є тривалим і складним в організаційному та методичному сенсі обліковим процесом. На етапі формування фінансової звітності бухгалтеру необхідно забезпечити здійснення низки організаційних та методичних процедур, а саме: визначити залишки на рахунках обліку; провести річну інвентаризацію; закрити рахунки доходів і витрат; визначити чистий прибуток (збиток) підприємства тощо.

4. Щодо вимог до фінансової звітності, то вона характеризується обов'язковістю подання, можливістю порівнювати показники, державним регламентуванням, простотою та ясністю, доречністю інформації, доступністю та гласністю, достовірністю, раціональністю, економічністю та своєчасністю подання. Забезпечення означених вимог можливе при належній організації процесу формування фінансової звітності на основі дотримання методики та порядку визначених в обліковій політиці підприємства процедур.

5. Примітки є досить важливою частиною річної фінансової звітності. В примітках відображається як були розраховані статті окремих форм фінансової звітності; показують чинники, які вплинули на зміни в звітності; дозволяє зіставити звітність та дані синтетичного обліку. Крім кількісних показників в Примітках дають інформацію у вигляді облікової політики, виправлення помилок попередніх звітних періодів, за якою первинною але переоціненою вартістю показані основні засоби, перелік сум дебіторської заборгованості; доходи та витрати від надзвичайних подій та інші.

6. Необхідність стандартизації фінансового обліку у світовому масштабі та гармонізації облікових систем визначається розвитком процесів економічної інтеграції країн, створенням міжнаціональних корпорацій, вільних економічних

зон, створенням та функціонуванням спільних підприємств, реалізацією спільних проєктів. Облік, як мова бізнесу, повинен будуватись на загальноприйнятих принципах. Тільки в цьому разі можна говорити про співмірність облікової інформації, що подається у звітності, про інформаційне взаєморозуміння в бізнесі, про довіру з боку інвесторів. Наступний крок Уряду – розробка та реалізація стратегії застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні. Адаптація до міжнародних стандартів національної нормативно-правової бази шляхом внесення змін та прийняття нових національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Болюх М.А., Бурчевский В.З., Горбатюк М.І. Економічний аналіз : навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2003. 556 с
2. Бондар М.І. Звітність підприємства: Підручник/ М.І.Бондар, Ю.А.Верига, М.М. Орищенко, Н.В.Прохар, Н.І.Лежненко [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://pidruchniki.com/2015060964802/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/zvitnist_pidpriyemstva
3. Бутинець, Ф. Ф. Аудит: підручник для студентів спеціальності «Облік та аудит» вищих навчальних закладів. 2-ге вид., переробл. та доп. Житомир: ПП «Рута», 2002. 672 с.
4. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник. 6-е вид., перероб. і доп. Житомир: Рута, 2005. 756 с..
5. Бухгалтерський фінансовий облік в Україні: навч. посібник / В. М. Добровський, М. І. Бондар, Є. І. Свідерський та ін.; за ред. В. М. Добровського. К.: А.С.К., 2009. 976 с.
6. Верига, Ю. А. Звітність підприємств: навч. посібник [Текст]: за ред. професора Ю. А. Вериги. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 656 с. ISBN 978-966-454-049.
7. Витрати. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16, затверджений наказом МФУ від 31.12.1999 р. № 318 (зі змінами та доповненнями): веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення 15.04.2023)
8. Вплив змін валютних курсів. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21, затверджений наказом МФУ від 10.08.2000 р. № 193 (зі змінами та доповненнями): веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text> (дата звернення 18.05.2023)
9. Впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності: краща світова практика, українські реалії та досвід країн СНД: веб-сайт. URL: <http://nabu.ua/upload/file/msfo.pdf>
10. Гольцова, С. М. Звітність підприємств (фінансова, статистична, консолідована та до фондів соціального та пенсійного страхування): навчальний посібник . К.: ЦНЛ, 2004. 292 с.

11. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV (зі змінами та доповненнями). *Законодавство України*: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/436-15#Text> (дата звернення: 07.04.2023)
12. Гурська, О. М. Консолідована та зведена фінансова звітність груп підприємств. *Фінанси України*. 2012. № 3. С. 82-86.
13. Демченко Т. А. Оборотні активи та їх відображення в бухгалтерському обліку і фінансовій звітності. *Актуальні проблеми економіки*. 2007. № 9. С. 179-185.
14. Задорожний З. В. Формування інформації про капітал у балансі підприємства. *Торгівля, комерція і підприємництво*. 36. наук. праць Львівської комерційної академії. Л., 2006. № 5. С. 185-188.
15. Івахненко, В. М. Курс економічного аналізу: навч. посібник. К., 2006. 263 с.
16. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 291 (зі змінами і доповненнями): веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення 20.04.2023)
17. Іонін Є. Проблеми впровадження в Україні міжнародних стандартів розкриття інформації (IOSCO): аналітичні аспекти. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2007. № 4. С. 24-34.
18. Колінько, Н. І. Відповідність фінансової звітності українських підприємств міжнародним стандартам. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2012. № 1. С. 347–355.
19. Колісник В.Ю. Проблеми і перспективи складання фінансової звітності відповідно до міжнародних стандартів обліку та звітності: веб-сайт. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2766/1.pdf>
20. Корінь А.М. Шляхи удосконалення методики складання фінансової звітності/ веб-сайт. URL:<http://www.global-national.in.ua/archive/4-2015/208.Pdf>
21. Корягін М.В., Куцик П.О. Проблеми та перспективи розвитку бухгалтерської звітності: Монографія: К: Інтерсервіс, 2016. 276 с.
22. Кужельний, М. В. Контроль фінансової звітності та правильності її складання: навчально-методичний посібник. К. : Ніка-Центр : Ельга, 2007. 240 с.

23. Кузіна, Р. В. Гармонізація фінансової звітності: міжнародний досвід та українська практика. Науковий вісник НЛТУ України. 2012. № 1. С. 176–180.
24. Кучеренко Т. Звітність підприємств: навч. посіб. К.: Знання, 2008. 492 с.
25. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Затверджено Наказом Міністерства фінансів України №73 від 07.02.2013 р.: веб-сайт. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
26. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність». Затверджено Наказом Міністерства фінансів України №628 від 27.06.2013 р. веб-сайт. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13>
27. Перелік видів діяльності, щодо яких складається зведена фінансова звітність. Наказ Мінфіну України від 24.02.2000 р. № 37 : веб-сайт. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0162-00>
28. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств, затверджений наказом МФУ від 09.12.2011 р. №z1556-11: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text> (дата звернення 15.03.2023)
29. Податковий кодекс України від 02.12.2010 року № 2755-VI (зі змінами та доповненнями). *Законодавство України*: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2755-17#Text> (дата звернення: 16.04.2023).
30. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text> (дата звернення: 28.03.2023).
31. Порядок подання фінансової звітності: постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. №419 веб-сайт. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF/ed20140101> (дата звернення: 24.03.2023)
32. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України № 996-XIV від 16 липня 1999 р. (зі змінами та доповненнями) / Верховна Рада України. *Законодавство України*: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 20.03.2023)

33. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Закон України від 12.05.2011 р. № 3332-VI веб-сайт. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3332-17> (дата звернення: 25.03.2023).
34. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва: Наказ Міністерства фінансів України №39 від 25.02.00 р. (зі змінами і доповненнями). веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text> (дата звернення: 20.03.2023)
35. Про примітки до річної фінансової звітності. Наказ Міністерства фінансів України № 302 від 29.11.2000 веб-сайт. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0904-00> (дата звернення: 25.05.2023)
36. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності. Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433 [Електронний ресурс]. Режим доступу: search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MF13020.html
37. Проданчук М. А. До методики складання Звіту про рух грошових коштів . Економіка АПК. 2012. №2. С. 64-69.
38. Риндя, А. Річна фінансова звітність. Податки та бухгалтерський облік. Спеціальний випуск. 2006. № 12. С. 3-124.
39. Садовська І. В. Бухгалтерський облік: Навч. посібник/ І. В. Садовська, Т. В. Божидарнік, К. Є Нагірська. К.: Центр навчальної літератури, 2013. 688 с.
40. Сидоренко Р.В. Вимоги до фінансової звітності в сучасних умовах господарювання: веб-сайт. URL: <http://esj.oa.edu.ua/articles/2014/n24/27.pdf> (дата звернення: 28.04.2023)
41. Склярова І. С. Удосконалення методики складання фінансової звітності. Науковий вісник Херсонського державного університету «Управління розвитком». 2013. № 15 (155). С. 83-85.
42. Сльозко, Т. М. Основні проблеми бухгалтерського обліку та звітності. Фінанси України. 2010. № 3. С. 110–117.
43. Ткаченко Н. М. Фінансовий облік 2 : навч. посіб. / Н. М. Ткаченко, О. В. Борович, І. Л. Цюцяк, А. Л. Цюцяк. К.: Алерта, 2014. 456 с.
44. Ткаченко, Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник [5-ге вид. доповнене і перероблене]. К. : Алерта, 2011. 976 с. .

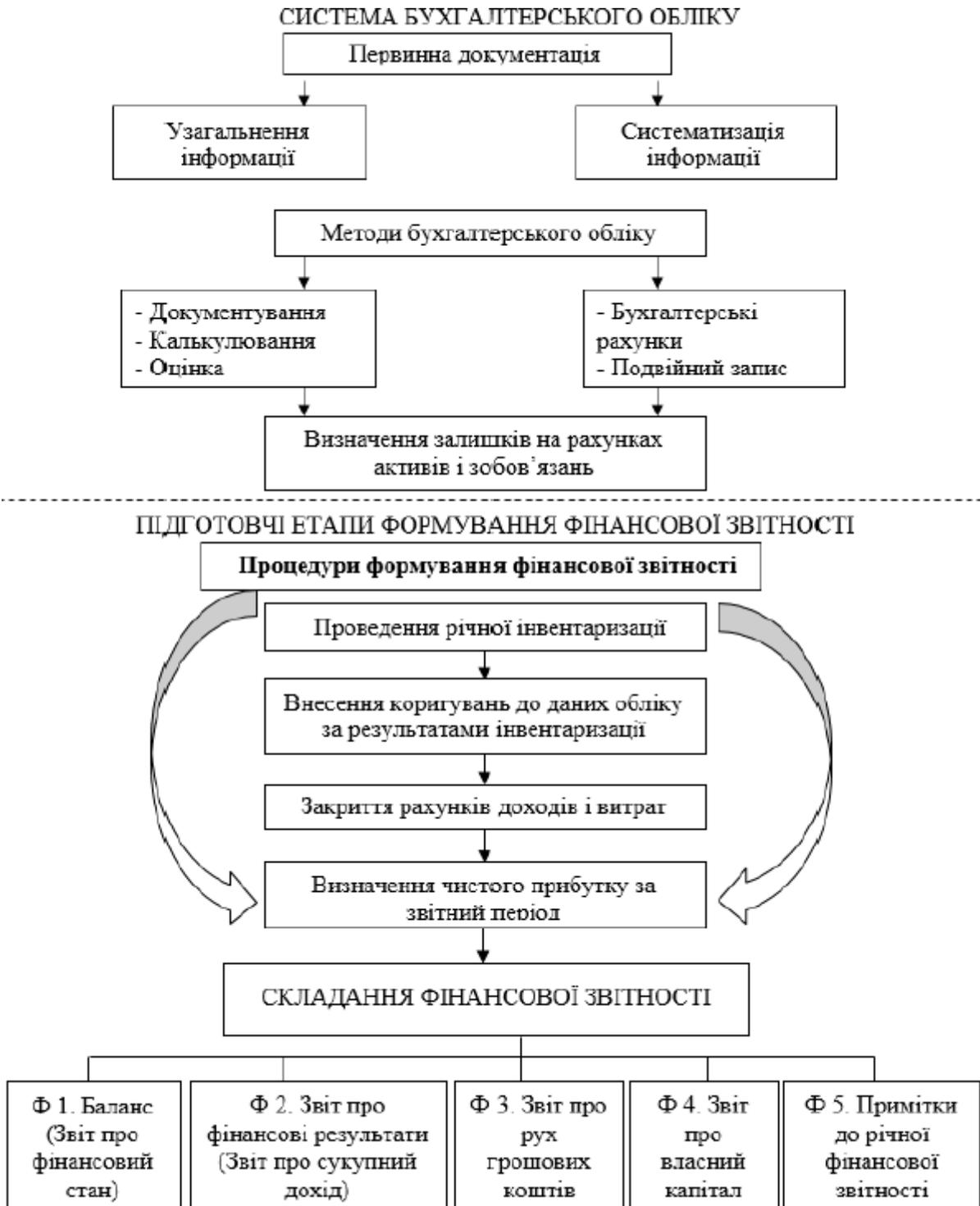
45. Фінансові витрати. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31, затверджений наказом МФУ від 28.04.2006 р. № 4158 (зі змінами та доповненнями): веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06#Text> (дата звернення 28.03.2023)
46. Хом'як С. К. Бухгалтерський облік в Україні: навч. посіб.: Інтелект-Захід, 2008. 1224 с.
47. Цал-Цалко Ю. С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз: навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : ЦУЛ, 2008. 360 с.
48. Чебанова Н. В., Т. Я. Чупир, Ю. А. Василенко. Фінансова звітність підприємств: навчальний посібник. Х.: Фактор 2006. 444 с.
49. Чебанова Н.В., Василенко Ю.А. Бухгалтерський фінансовий облік : посібник. Київ: Академія, 2002. 627 с.
50. Шара Є. Ю., Соколовська-Гонтаренко І. Є. Фінансовий облік І: навч. посібник. К. : Центр учб. літ., 2016. 336 с.

Додаток А
Основні компоненти фінансової звітності підприємств та їх призначення

Компоненти Фінансової звітності, № форми	Зміст	Використання інформації звітності	НП(С)БО, П(С)БО
«Баланс (Звіт про фінансовий стан)», форма № 1	Наявність економічних ресурсів, які контролюються підприємством, на дату балансу; наявність джерел формування ресурсів (власного капіталу та зобов'язань)	Оцінка структури ресурсів підприємства, оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства, прогнозування майбутніх потреб у позиках, оцінка та прогнозування змін в економічних ресурсах, які підприємство, ймовірно, контролюватиме в майбутньому	НП(С) БО 1 П(С)БО 27 ,32
«Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)», форма № 2	Доходи, витрати і фінансові результати діяльності, сукупний дохід та підприємства за звітний період та прибутковість акцій власної емісії	Оцінка та прогноз: прибутковості діяльності підприємства; величини та структури доходів та витрат	НП(С) БО 1 П(С)БО 24
«Звіт про рух грошових коштів», форма № 3	Генерування та використання грошових коштів	Оцінка та прогноз руху грошових коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства	НП(С) БО 1
«Звіт про власний капітал», форма № 4	Зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду	Оцінка та прогноз змін у власному капіталі	НП(С)БО 1 П(С)БО 6
«Примітки до фінансових звітів», форма № 5 з додатками	Обрана облікова політика підприємства. Інформація, яка не наведена безпосередньо у фінансових звітах, але є обов'язковою за П(С)БО	Оцінка та прогноз: облікової політики, ризиків та невпевненості, які впливають на підприємство, його ресурси та зобов'язання, діяльність підрозділів підприємства. Додатковий аналіз статей звітності, необхідний для забезпечення її зрозумілості	НП(С)БО 1 П(С)БО 6,7,8,9, 10, 12,15,16,17,30
Додаток до Приміток до річної фінансової звітності, «Інформація за сегментами», форма № 6 та пояснювальна записка	Методологічні засади формування інформації про доходи, витрати, фінансові результати, активи і зобов'язання звітних сегментів та її розкриття у фінансовій звітності	Визначення рівня ефективності за показниками пріоритетних, допоміжних звітних, допоміжних географічних сегментів. Наведення суттєвої інформації, про події, що відбулися після дати балансу, які можуть вплинути на прийняття рішення	НП(С)БО 1 П(С)БО 19,29
Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», форма № 1-м, та № 1-мс, «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)», форма № 2-м та № 2-мс	«Звіт про фінансові результати»	Оцінка та структура ресурсів підприємства, віднесеного до складу суб'єкта малого підприємництва	П(С)БО 16,17,25

Додаток Б

Поетапність та процедури загального процесу формування фінансової звітності підприємств

Додаток В

Методика формування Балансу (Звіту про фінансовий стан) у ДП «Куліндорівський КХП» на 31.12.2019 р.

Актив	Код рядка	Методика розрахунку показників	На кінець звін.періоду тис. грн.(по балансу)	На кінець звін. періоду тис. грн.(по оборотно-сальдові-домості)	Відхилення
I. НЕОБОРОТНІ АКТИВИ					
<i>Нематеріальні активи:</i> Залишкова вартість	1000	Ряд. 1001 – ряд. 1002	64	41	-
первісна вартість	1001	С-до по Д-ту рах. 12	386	386	-
знос	1002	С-до по К-ту рах. 133	322	345	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	С-до по Д-ту рах. 15	602	374	-
<i>Основні засоби:</i> Залишкова вартість	1010	Ряд. 1011 – ряд. 1012	31528	30183	-
первісна вартість	1011	С-до по Д-ту рах. 10,11 (без рах.100)	84107	85069	-
знос	1012	С-до по К-ту рах. 131,132	52579	54886	-
<i>Інвестиційна нерухомість</i> (за справедливою (залишковою) вартістю)	1015	С-до по Д-ту рах. 100 – С-до по К-ту рах.135	-	-	-
<i>Довгострокові біологічні активи:</i> (за справедливою (залишковою) вартістю)	1020	С-до по Д-ту рах. 16 - С-до по К-ту рах. 134	-	-	-
<i>Довгострокові фінансові інвестиції:</i> які обліковуються за методом участі в капіталі	1030	С-до по Д-ту рах. 141	-	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	С-до по Д-ту рах. 142,143,	-	-	-
Довгострокова дебітор. заборгованість	1040	С-до по Д-ту рах. 18	-	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	С-до по Д-ту рах. 17	-	-	-
Інші необоротні активи	1090	С-до по Д-ту рах. 18, 19	-	-	-
Усього за розділом 1	1095	Σряд. 1000, 1005, 1010, 1015, 1020, 1030, 1035, 1040, 1045, 1090	32194	30598	-
II. ОБОРОТНІ АКТИВИ					
<i>Запаси</i>	1100	С-до по Д-ту рах. 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28	9131	11382	-
<i>Виробничі запаси</i>	1101	С-до по Д-ту рах. 20, 22	5037	8240	-
<i>Незавершене виробництво</i>	1102	С-до по Д-ту рах. 23, 24, 25	-	-	-
<i>Готова продукція</i>	1103	С-до по Д-ту рах 26, 27	1116	3116	-
<i>Товари</i>	1104	С-до по Д-ту рах. 28	2998	26	-
<i>Поточні біологічні активи</i>	1110	С-до по Д-ту рах. 21	-	-	-

Продовження додатку В

Актив	Код рядка	Методика розрахунку показників	На кінець звітн. періоду тис. грн.(по балансу)	На кінець звітн. періоду тис. грн.(по оборотно-сальдові відомості)	Відхилення
Векселі одержані	1120*	С-до по Д-ту рах. 34	-	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги(за чистою реалізаційною вартістю)	1125	С-до по Д-ту рах. 36 - С-до по К-ту рах. 38	7559	8164	-
<i>Дебіторська заборгованість за розрахунками:</i>					
за виданими авансами	1130	С-до по Д-ту рах. 371	423	750	-
з бюджетом	1135	С-до по Д-ту рах. 641, 642	1268	1069	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	С-до по Д-ту рах. 6417	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	С-до по Д-ту рах. 34, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 65, 66, 68	884	884	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	С-до по Д-ту рах. 352	-	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	С-до по Д-ту рах. 30, 31, 33, 35	6656	2645	-
Готівка	1166	С-до по Д-ту рах. 30	3	4	-
Рахунки в банках	1167	С-до по Д-ту рах. 31, 33, 35	6653	2641	-
Витрати майбутніх періодів	1170	С-до по Д-ту рах.39	16	26	-
Інші оборотні активи	1190	С-до по рах. 643, 644, 351	-	-	-
Усього за розділом II	1195	Σряд. 1100, 1110, 1125, 1130, 1135, 1155, 1160, 1165, 1170, 1190	25957	24920	-
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	С-до по Д-ту рах.10,11,12 - С-до по К-ту рах.13 (для відповідних необоротних активів)	-	-	-
Баланс	1300	Ряд.1095+1195+1200	58151	55518	-
1.ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ					
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	С-до по К-ту рах. 40	35568	33568	-
Капітал в дооцінках	1405	С-до по К-ту рах. 41	-	-	-
Додатковий капітал	1410	С-до по К-ту рах. 42	-	-	-
Резервний капітал	1415	С-до по К-ту рах. 43	-	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	На суму прибутку – С-до по К-ту рах. 441 На суму збитків – С-до по Д-ту рах. 442	11181	11665	-
Неоплачений капітал	1425	С-до по Д-ту рах. 46	-	-	-
Вилучений капітал	1430	С-до по Д-ту рах. 45	-	-	-
Усього за розділом I	1495	Σряд. 1400, 1405, 1010, 1410, 1415, 1420, 1425, 1430	46749	47233	-

Продовження додатку В

Актив	Код рядка	Методика розрахунку показників	На кінець звін.періоду тис. грн. (побалансу)	На кінець звін. періоду тис. грн.(по оборотно-сальдові-домості)	Відхилення
II. ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ					
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	С-до по К-ту рах. 54	-	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	С-до по К-ту рах. 501, 502, 503, 504	-	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	С-до по К-ту рах. 505, 506, 51, 52, 53, 55	974	947	-
Довгострокові забезпечення	1520	С-до по К-ту рах. 471, 472, 473, 474	144	127	-
Цільове фінансування	1525	С-до по К-ту рах. 48	-	-	-
Усього за розділом II	1595	Σряд. 1500, 1510, 1515, 1520, 1525	1118	1074	-
III. ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ					
Короткострокові кредити банків	1600	С-до по К-ту рах. 60, рах. 684 -	-	-	-
<i>Поточна кредиторська заборгованість за:</i>					
довгостроковими зобов'язаннями	1610	С-до по К-ту рах. 61	-	-	-
товари, роботи , послуги	1615	С-до по К-ту рах. 63	8262	63	-
розрахунками з бюджетом	1620	С-до по К-ту рах. 641	406	513	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	С-до по К-ту рах. 6417	100	109	-
розрахунками зі страхування	1625	С-до по К-ту рах. 65	146	104	-
розрахунками з оплати праці	1630	С-до по К-ту рах. 66	1273	1310	-
одержаними авансами	1635*	С-до по К-ту рах. 681	62	4913	-
розрахунками з учасниками	1640*	С-до по К-ту рах. 67	-	-	-
із внутрішніх розрахунків	1645*	С-до по К-ту рах. 682, 683	-	-	-
Поточні забезпечення	1660	С-до по К-ту рах. 471, 473, 474 (в частині поточних забезпечень)	-	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	С-до по К-ту рах.69	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	С-до по К-ту рах. 372, 62, 642, 643, 644, 684	135	308	-
Усього за розділом III	1695	Σряд. 1600...1690 (без ряд.1621)	10284	7211	-
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	С-до по К-ту рах. 680	-	-	-
Баланс	1900	Рядок 1495 + 1595 + 1695 + 1700	58151	55518	-

Продовження додатку Д

Стаття	Код рядка	Методика розрахунку	Накінєцьзвітн. періоду тис. грн. (побалансу)	Накінєцьзвітн. періоду тис. грн.(пооборотно-сальдові відомості)	Відхилення
збиток	2295	Від’ємний результат : Ряд.2190 (2195) + ряд.2200 + ряд.2220+ ряд.2240 – ряд.2250 – ряд.2255 – ряд.2270	-	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	Дт 79 в кор. з Кт 981	(590)	(590)	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		-	-	-
Чистий фінансовий результат:			-	-	-
прибуток	2350	Позитивний результат: Ряд. 2290 (ряд. 2295) -/+ ряд. 2300 -/+ ряд. 2305	2117	2117	-
збиток	2355	Від’ємний результат : Ряд. 2290 (ряд. 2295) -/+ ряд. 2300 -/+ ряд. 2305	()	()	-
II. СУКУПНИЙ ДОХІД					
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	Дт рах.10,12,15 в кор. з Кт рах.411,412 та Дт рах.411, 412 в кор. з Кт рах.10, 12,15	-	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	Обороти по рах.413	-	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	Обороти по рах.423	-	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	Вибірка по рах.425	-	-	-
Інший сукупний дохід	2445	Інші	-	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	Σряд. 2400, 2405, 2410, 2415, 2445	-	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	Дт 79 в кор. з Кт 982 (в частині іншого сукупного доходу)	-	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	Ряд.2450 – ряд.2455	-	-	-
Сукупний дохід	2465	Ряд.2350 + ряд.2355 + ряд.2460	2117	2117	-

Продовження додатку Д

Стаття	Код рядка	Методика розрахунку	Накінець звітн. періоду тис. грн. (побалансу)	Накінець звітн. періоду тис. грн. (пооборотно-сальдові відомості)	Відхилення
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ					
Матеріальні затрати	2500	ДО рах.80	76295	76295	-
Витрати на оплату праці	2505	ДО рах.81	25930	25930	-
Витрати на соціальні заходи	2510	ДО рах.82	5602	5602	-
Амортизація	2515	ДО рах.83	2534	2534	-
Інші операційні витрати	2520	ДО рах.84	2762	2762	-
Разом	2550	Σряд. 2500, 2505, 2510, 2515, 2520	113123	113123	-
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ					
Середньорічна кількість простих акцій	2600	Для даної курсової роботи = ряд.1400 балансу	-	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	Для даної курсової роботи = ряд. 2600	-	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(ряд. 2350 або 2355 Ф.2 - дивіденди, нараховані за привілейовані акції) / ряд. 2600	-	-	-
Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію	2615	(ряд. 2350 або 2355 Ф.2 - дивіденди, нараховані за привілейовані акції) / ряд.2605	-	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	Сума оголошених дивідендів/кількість простих акцій, за якими сплачуються дивіденди*	-	-	-

Додаток Е Взаємозв'язок показників Балансу, Звіту про фінансові результати і Приміток

Баланс, Звіт про фінансові результати		Примітки
Баланс		
«Нематеріальні активи», ряд 1001,1002	→	Розділ I «Нематеріальні активи», ряд 010 - 085
«Основні засоби», ряд 1011, 1012	→	Розділ II «Основні засоби», ряд 100 - 268
«Незавершене будівництво», ряд 1005	→	Розділ III «Капітальні інвестиції», ряд 280 - 340
«Довгострокові фінансові інвестиції», ряд 1030,1035; «Поточні фінансові інвестиції», ряд 1160	→	Розділ IV «фінансові інвестиції», ряд 350 - 426
«Інші необоротні активи», 1090	→	Розділ VI «Грошові кошти», ряд 691
«Грошові кошти та їх еквіваленти», ряд 1165	→	Розділ VI «Грошові кошти», ряд. 640 - 690
Запаси», ряд 1100 і позабалансовий рахунок 02 «Активи на відповідальному зберіганні»	→	Розділ VIII «Запаси», ряд 800 - 925
«Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги (первісна вартість)», ряд 1125, «Інша дебіторська заборгованість», ряд 1155	→	Розділ IX «Дебіторська заборгованість», ряд 940 - 951
«Інша дебіторська заборгованість», ряд 1155, позабалансовий рахунок 072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей»	→	Розділ X «Нестачі і втрати від псування цінностей», ряд 980
«Забезпечення майбутніх витрат і платежів», ряд 1520 - 1521; «Резерв сумнівних боргів», ряд 1531	→	Розділ VII «Забезпечення і резерви», ряд 710 - 780
Звіт про фінансові результати		
«Інші операційні доходи», ряд 2120 «Інші операційні витрати», ряд 2180	→	Розділ V.A «Інші операційні доходи і витрати», ряд 440 - 490
«Дохід від участі в капіталі», ряд 2200, «Втрати від участі в капіталі», стр. 2255	→	Розділ V.B «Доходи і втрати від участі в капіталі з інвестицій», ряд 500 - 520
«Інші фінансові доходи», ряд 2220, «Фінансові витрати», ряд.2250	→	Розділ V. У «Інші фінансові доходи», ряд 530 - 560 Розділ V.Г «Інші доходи і витрати», ряд 570 - 630, 631, 632
«Витрати з податку на прибуток», ряд. 2300	→	Розділ XII «Податок на прибуток», ряд 1210
«Елементи операційних витрат», ряд 2550, позабалансовий рахунок 09 «Амортизаційні відрахування»	→	Розділ XIII «Використання амортизаційних відрахувань», ряд 1300
Аналітичні дані за будівельними контрактами	→	Розділ XI «Будівельні контракти», ряд 1110 - 1160

Додаток Ж- Можливі корегування в результаті подій після дати Балансу

№ п / п	Подія, що надає додаткову інформацію про обставини, що існували на дату Балансу	Сутність коригування	Приклад внесення коригувань
1	Оголошення банкрутом дебітора підприємства, заборгованість якого раніше була визнана сумнівною	<p>1. Списання з балансу безнадійної заборгованості за розрахунками з покупцями та замовниками за рахунок коштів створеного резерву сумнівних боргів. При необхідності донараховується сума резерву сумнівних боргів</p> <p>2. Пряме списання іншої безнадійної дебіторської заборгованості</p>	<p>1.1. Списання безнадійної дебіторської, заборгованості за розрахунками з замовниками за рахунок резерву сумнівних боргів: Дт 38 «Резерв сумнівних боргів» - Кт 36 «Розрахунки з покупцями і замовниками»</p> <p>1.2. Донарахування резерву сумнівних боргів: Дт 944 "Сумнівні та безнадійні борги» - Кт 38 «Резерв сумнівних боргів»</p> <p>2. Списання іншої безнадійної дебіторської заборгованості: Дт 944 "Сумнівні та безнадійні борги» - Кт 377 «Розрахунки з іншими дебіторами»</p>
2	Переоцінка активів після звітної дати, яка свідчить про стійке зниження їхньої вартості, визначеної на дату Балансу	<p>1. Уцінка залишку запасів до нової чистої вартості реалізації</p> <p>2. Уцінка необоротних активів</p>	<p>1. Уцінка запасів до нової чистої вартості реалізації: Дт 946 «Втрати від знецінення запасів» - Кт 20 «Виробничі запаси» (або інший рахунок класу 2 «Запаси»)</p> <p>2. Уцінка необоротних активів: - якщо до цього проводилася їх дооцінка: Дт 423 «Дооцінка активів», Дт 13 «Знос необоротних активів» - Кт 10 «Основні засоби», Кт 11 "Інші необоротні матеріальні активи» Кт 12 «Нематеріальні активи»; - якщо їх дооцінка до цього не проводилася, то: Дт 975 «Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій», Дт 13 «Знос необоротних активів» - Кт 10 «Основні засоби», Кт 11 "Інші необоротні матеріальні активи» Кт 12 «Нематеріальні активи»</p>
3	Отримання інформації про фінансовий стан і результати діяльності дочірних і асоційованих підприємств, які засвідчують про стійке зниження вартості їхніх акцій на фондових біржах	<p>1. Відображення втрат від участі в капіталі та знецінення інвестицій</p> <p>2. Уцінка інших інвестицій пов'язаним сторонам</p>	<p>1. Дт 96 «Втрати від участі в капіталі»-Кт 141 «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі»</p> <p>2. Уцінка інвестицій: - Якщо їх дооцінка не проводилася: Дт 975 «Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій» - Кт 142 «Інші інвестиції пов'язаним сторонам»; - Якщо їх дооцінка проводилася: Дт 411 «Дооцінка активів» - Кт 142 «Інші інвестиції пов'язаним сторонам»</p>
4	Продаж запасів, яка свідчить про необґрунтованість оцінки чистої вартості їх реалізації на дату Балансу	Визначення нової чистої вартості реалізації та уцінка запасів	Уцінка запасів до нової чистої вартості реалізації: Дт 946 «Втрати від знецінення запасів» - Кт 20 «Виробничі запаси» (або інший рахунок класу 2 «Запаси»)
5	Отримання від страхової організації матеріалів про уточнення розміру страхового відшкодування, переговорі щодо якої велися на звітну дату	Зменшення суми дебіторської заборгованості та надзвичайних доходів	Сторнування суми нарахованих надзвичайних доходів зворотним записом (сторно): Дт 99 «Надзвичайні витрати» - Кт 377 «Розрахунки з іншими дебіторами». Сторно податку на прибуток (якщо він був нарахований від надзвичайних доходів): Дт 64 «Розрахунки по податках і платежах»-Кт 794 «Результат надзвичайних подій»
6	Виявлення помилок або порушень законодавством по ва, які призвели до спотворення даних фінансової звітності	Внесення поправок до статей фінансових звітів, за якими допущені помилки	Наприклад створений об'єкт «Інших необоротних активів» адміністративного призначення на суму проведеного капітального ремонту (реконструкція житлової квартири під офіс в орендованій квартирі на суму 4 000 грн., Що з точки зору законодавства є питанням спірним). Щоб не ризикувати, краще ці витрати сторнувати (з урахуванням нарахованої амортизації). Для виправлення допущеної помилки слід: а) суму капіталізованих витрат 4 000 грн. та суму ПДВ 800 грн. віднести на витрати підприємства: Дт 94 «Інші витрати операційної діяльності» - Кт 117 «Інші необоротні матеріальні активи», Кт 641 «Розрахунки по податках і платежах (з ПДВ краще «сторно»); б) сторнувати суму нарахованої по цьому об'єкту амортизації капіталізованих витрат (методом червоного сторно): Дт 92 «Адміністративні витрати» - Кт 132 «Знос інших необоротних матеріальних активів»; Дт 791 «Результат операційної діяльності»-Кт 92 «Адміністративні витрати»

Додаток И
Практичні рекомендації, щодо заповнення Приміток до фінансової звітності
(форма № 5)

Що включити	Які особливості
I. «Нематеріальні активи»	
Деталізуйте інформацію про нематеріальними активи з рядків 1000, 1001, 1002, 1050 форми № 1 (Баланс)	Подайте за групами нематеріальних активів (п. 5 П(С)БО 8). Розкрийте стан і рух нематактивів — інформацію візьміть із сальдо й оборотів за відповідними субрахунками обліку нематеріальних активів рахунку 12. Покажіть також суму гудвілу з рядку 1050 форми № 1
II. «Основні засоби»	
Розшифруйте показники з рядків 1010, 1011, 1012, 1015, 1016, 1017 форми № 1	Подайте інформацію за групами основних засобів (п. 5 П(С)БО 7). Відобразіть стан і рух основних засобів (як обороти, так і сальдо за відповідними субрахунками рахунків 10, 11)
III. «Капітальні інвестиції»	
Деталізуйте інформацію про капітальні інвестиції в необоротні активи з рядка 1005 форми № 1	Відобразіть стан і рух за капінвестиціями з сальдо й обороти відповідних субрахунків рахунку 15
IV. «Фінансові інвестиції»	
Розгорніть інформацію про фінансові інвестиції (окрім інвестицій, що є еквівалентами грошових коштів) із рядків 1030, 1035, 1160 форми № 1	Наведіть інформацію за: фінансовими інвестиціями за методом участі в капіталі в асоційовані підприємства, дочірні підприємства, спільну діяльність; іншими фінансовими інвестиціями. При цьому розмежуйте короткострокові і довгострокові фінансові інвестиції. Для заповнення скористайтеся відомостями за рахунками 14 та 35.
V. «Доходи і витрати»	
Деталізуйте дані з рядків 2120, 2180, 2200, 2220, 2240, 2250, 2255, 2270 форми № 2 (Звіт про фінансові результати)	До фінансових витрат не включайте витрати, віднесені до кваліфікаційного активу (капіталізовані), для них є довідкові рядки
VI. «Грошові кошти»	
Розшифруйте рядки 1165, 1166, 1167, 1090 форми № 1	Розкрийте дані за субрахунками до рахунків 30, 31, 33
VII. «Забезпечення і резерви»	
Подайте розширену інформацію до рядків 1520, 1521, 1660 форми № 1	Наведіть залишки резервів кожного виду, їх поповнення, використання і сторнування
VIII. «Запаси»	
Деталізуйте інформацію, наведену у	Подайте дані за групами запасів — фактично за

Що включити	Які особливості
рядках 1100, 1101, 1102, 1103, 1104, 1110 форми № 1	рахунками 20, 21, 22, 23, 26, 28
IX. «Дебіторська заборгованість»	
Розкрийте інформацію з рядків 1125, 1130 та 1155 форми № 1	Надайте інформацію щодо дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги та іншої заборгованості за строками непогашення. Якщо прострочених боргів немає, заповніть лише графу 3
X. «Нестачі і втрати від псування цінностей»	
Наведіть суми: списаних активів через нестачі і втрати; відшкодування збитків; шкоди, винуватців якої не знайшли (на кінець року не прийнято рішення щодо них)	Наведіть суми обороту за кореспонденцією Д-т субрахунку 947 із К-т списаних активів (рахунки 20, 26, 28, 30, 33 тощо) та суми у кореспонденції Д-т субрахунку 375 із К-т субрахунку 716 та Д-т субрахунку 072
XI. « Будівельні контракти»	
Деталізуйте інформацію за будівельними контрактами	Заповнюють підрядні організації
XII. «Податок на прибуток»	
Розшифруйте дані з рядків 1045, 1500, 1621 форми № 1	Для заповнення скористайтеся сумами із рахунків 17 та 54, 98
XIII. «Використання амортизаційних відрахувань»	
Розкрийте інформацію про суму нарахованої амортизації та використання амортизаційних відрахувань за напрямками	Немає окремих субрахунків, з яких можна взяти суми для заповнення цих показників. Візьміть інформацію з рахунків 13 та 09. Показник використання амортизаційних відрахувань визначте на основі вартості капітальних інвестицій, які в бухгалтерського обліку відображені у звітному році на рахунку 15, з урахуванням залишку на субрахунку 205 на кінець звітного року вартості не переданого у монтаж придбаного устаткування і будівельних матеріалів і конструкцій, що забудовник призначає для будівництва об'єктів основних засобів» (лист Мінфіну від 17.11.2003 № 31-04200-04-5/5570)
XI. «Біологічні активи»	
Деталізуйте інформацію з рядків 1020, 1021, 1022, 1110 форми № 1	Заповнюють юридичної особи, які провадять сіль господарської діяльність (на основі П(С)БО 30 «Біологічні активи»). Інформацію наведіть за довгостроковими та поточними біологічними активами
XV. «Фінансові результати від первісного визнання та реалізації сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів»	
Розкрийте інформацію про доходи/витрати від первісного визнання, виручку від реалізації, собівартість реалізації	Заповнюють юридичної особи, які провадять сіль господарської діяльність (на основі П(С)БО 30). Інформацію подайте за видами сільгосппродукції